

*el gust per
la lectura*

Curs 2014-2015
3r i 4t d'ESO

El fantasma

de Canterville

**EL FANTASMA
DE CANTERVILLE
I ALTRES CONTES**

Oscar Wilde

Guia de lectura
Orientacions didàctiques

OSCAR WILDE

El gust per la lectura
Curs 2014-2015 - 3r i 4t d'ESO
Oscar Wilde

El fantasma de Canterville i altres contes

Oscar Wilde

Guia de lectura
Noemi Bagés Fortacín
Núria Ivern Moretó

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Novembre 2014

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	5
ORIENTACIONS PER AL PROFESSORAT	6
Objectius	6
Continguts	7
Dimensió comunicativa	7
Dimensió estètica i literària	7
Dimensió plurilingüe i intercultural	8
Criteris d'avaluació	9
EL FANTASMA DE CANTERVILLE	10
I. Abans de llegir	10
Fans dels fantasmes	12
II. Tot llegint	13
Capítol 1: Qui és qui?	13
Capítol 2: Primeres sorpreses	14
Capítol 3: Una tasca...impossible?	15
Capítol 4: Deprimit	16
Capítol 5: Un crit d'auxili	17
Capítol 6: On és la Virgínia?	18
Capítol 7. Un final i un secret	20
III. Després de llegir	21
Aspectes literaris	21
L'autor Wilde, un home controvertit	21
Quin tipus de narració és?	23
Quins personatges!	25
Un fantasma únic!	27
L'estructura	28
Els temes	30
Els recursos	31
Al voltant de la narració	33
L'època victoriana	33
Escriptors contemporanis	36
Realitat dins la ficció	36
Els Estats Units, en el punt de mira	38
D'aspecte fantasmal	40
Fantasmes literaris	41
Fem-ne una de fantasmes!	43
Temps de diversió	44
De pel·lícula!	45

IV. Activitats per compartir la lectura	46
Parlem de llibres a la xarxa	46
Parlem-ne!	47
I A MÉS A MÉS, ALTRES CONTES	49
Una visió global	49
Conte a conte	50
1. «El gegant egoista»	50
2. «El príncep feliç»	51
3. «L'amic lleial»	52
4. «El coet famós»	53
5. «El rossinyol i la rosa»	54
6. «El jove rei»	55
BIBLIOGRAFIA	57
WEBGRAFIA	58

Presentació

Oscar Wilde va ser un artista d'una personalitat polèmica i controvertida, que va viure l'èxit i l'escalf de la societat i, també, el fracàs professional (al final de la seva trajectòria va patir l'ostracisme) i la misèria personal (va ser condemnat a treballs forçosos i repudiat per la seva dona). No seria fins després de la seva mort que el seu millor amic faria revifar l'interès intel·lectual i literari que l'autor es mereix.

L'edició triada per a l'elaboració d'aquesta guia de lectura d'*El fantasma de Canterville* recull set narracions¹. La primera, que encapçala el títol del llibre (*El fantasma de Canterville i altres contes*), és la més extensa, i es pot considerar una novel·la breu. És, probablement, l'obra més popular de l'autor. A continuació podeu trobar-hi sis contes breus, d'aparent to infantil (alguns tenen la forma de faula), però que amaguen consideracions morals i de reflexió social pròpies dels adults. Aquesta combinació fa els contes ideals per a una lectura guiada i comentada per a l'alumnat de primer cicle d'Educació Secundària Obligatòria.

Aquells alumnes que utilitzin altres edicions dels contes hauran de tenir en compte que les referències de paginació i les citacions que donem a la guia no coincidirán.

Aquesta guia de lectura està estructurada de la manera següent:

- **Abans de llegir.** L'apartat té l'objectiu de familiaritzar el lector amb el llibre que té a les mans. Es tracta d'analitzar la informació que ens proporcionen la portada, la contraportada, la il·lustració; en definitiva, les parts externes del llibre. També es pretén buscar connexions amb possibles coneixements previs de l'alumnat sobre l'autor, l'obra o la temàtica.
- **Tot llegint.** Conté activitats per facilitar la interpretació del text, estructurades per capítols, que s'han titulat (a la novel·la només estan numerats) per tal de guiar la lectura i l'argument.
- **Després de llegir.** Les activitats que hi apareixen pretenen fer reflexionar sobre la forma i el contingut de l'obra escollida, i fomentar la creativitat de l'alumnat. També es fan connexions amb àrees no lingüístiques i es donen pautes per al debat i la posada en comú d'impressions.

Esperem que aquesta guia serveixi d'ajuda per aprofundir en l'obra d'Oscar Wilde i per facilitar que els alumnes elaborin i comparteixin la seva interpretació sobre els textos llegits.

---

¹ Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994. (Col·lecció Aula Literària) (reimpresió de 2010)

ORIENTACIONS PER AL PROFESSORAT

Objectius

1. Fomentar el gust per la lectura, valorant-la com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
2. Descobrir la lectura com una eina de creixement i enriquiment personals.
3. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món, dels altres i d'un mateix, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
4. Identificar els elements que configuren una obra literària (temps, espai, personatges, estructura, temes, argument i recursos) i analitzar-los.
5. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, tot valorant el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.
6. Desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius originats a partir de la lectura i ser capaç de debatre, amb arguments i respecte, les idees pròpies i d'altri.
7. Interaccionar amb els altres, comprendre'ls i expressar-se oralment, per escrit o audiovisualment, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
8. Relacionar la biografia d'Oscar Wilde amb elements que apareixen en la seva obra narrativa.
9. Estimular la creativitat de l'alumnat.
10. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües.

Continguts

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

1. Comprensió i interpretació de textos escrits, tenint en compte les característiques específiques dels textos narratius.
2. Planificació i producció, oral o escrita, de textos narratius, argumentatius i descriptius.
3. Participació en debats orals sobre temes relacionats amb el contingut de les novel·les.
4. Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball compartit.
5. Participació en la interacció com a eina per prendre consciència dels valors i sentiments propis i aliens, i per a la regulació de la conducta.
6. Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses.
7. Ús d'estratègies de recollida d'informació oral, aprendre a escoltar, saber seleccionar i valorar les diferents informacions.
8. Contrastació dels continguts dels textos analitzats amb els coneixements propis, abans i després de la lectura.
9. Cerca del significat del lèxic desconegut a partir del context, analitzant la forma de les paraules o usant diccionaris i contextualitzant les accepcions.
10. Lectura en veu alta de textos narratius amb dicció, entonació i ritme adequats, interpretant els signes de puntuació de manera apropiada.
11. Composició de textos orals, escrits (en suport paper o digital) i audiovisuals propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles i conclusions sobre les tasques i els aprenentatges fets amb atenció especial als narratius, descriptius, augmentatius i expositius.
12. Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per assolir una millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

1. Lectura d'una narració literària, seguint un itinerari de lectura.
2. Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
3. Identificació del gènere literari novel·lesc de la variant de novel·la gòtica i de les seves característiques distintives.
4. Anàlisi dels elements que configuren una obra literària (personatges, lèxic, estructura narrativa, temps, espai, temes, recursos i argument) i dels elements narratius de les obres treballades.
5. Coneixement de les dades més significatives i rellevants de la biografia d'Oscar Wilde i de la seva obra *El fantasma de Canterville i altres contes*.

6. Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures.
7. Desenvolupament progressiu de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món i d'un mateix.

DIMENSIO PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

1. Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.
2. Conscienciació de la pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
3. Interès per usar correctament la llengua pròpia i les apreses en el currículum escolar.
4. Coneixement, mitjançant l'exploració, de fonts d'informació diverses, en les llengües del currículum escolar.
5. Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències entre llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
6. Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
7. Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.

Criteris d'avaluació

L'avaluació inicial pot tenir com a punt de partida la lectura en veu alta, individual, d'un fragment de l'obra, per constatar el nivell lector dels alumnes. També poden emprar-se les activitats de l'apartat «Abans de llegir» per avaluar-ne els coneixements previs.

L'avaluació sumativa, un cop llegida i treballada l'obra, pot fer-se amb una tria de les activitats dels apartats «Comprensió» i «Després de llegir». Aquestes eines s'han de complementar amb l'observació de la progressió dels alumnes amb relació a la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita de raonaments basats en el contingut de la lectura, i la capacitat de generar un text literari.

Alguns aspectes més concrets que poden ajudar a elaborar una pauta d'avaluació de l'alumnat són els següents:

- Participar activament i reflexivament en les activitats realitzades a l'aula.
- Comprendre i sintetitzar fragments de l'obra llegida.
- Seguint una pauta, produir textos narratius, argumentatius i descriptius.
- Identificar les característiques principals de la novel·la gòtica i comparar-les amb les que configuren l'obra.
- Mostrar interès per l'aprenentatge.
- Respectar els torns de paraula i les opinions dels altres.
- Tenir cura de la presentació de les activitats i fer-ho de manera puntual.
- Treballar de manera autònoma, tant individualment com en grup, i prendre consciència de la importància de la feina feta correctament, i sentir-se'n satisfet després.

EL FANTASMA DE CANTERVILLE

I. ABANS DE LLEGIR

1. M'agradarà llegir *El Crim de Lord Arthur Savile i altres contes*?

- Trieu una resposta per a cada pregunta o situació.

A	Avui t'han dit a classe tots els llibres que has de llegir aquest curs.
	a) Quina casualitat! Ja els he llegit tots. Com sempre!
	b) Si els han triat, deu ser perquè tenen interès... A veure com va.
	c) Uf! Han de ser tants? Segur que són llarguíssims, a més!

B	Fent zàpping has trobat una pel·lícula de terror.
	a) Que bé! M'encanten!
	b) Ai, el cor em fa un bot! Canvio el canal!
	c) Altra vegada aquesta? Quina pena... Les pel·lícules de por només fan petar de riure...

C	Ets a casa, sense ningú més. És de nit i hi ha tempesta. Tot va bé fins que es talla el corrent elèctric i quedes a les fosques.
	a) A les palpentes, vaig fins on tinc guardades les llanternes i agafo un llibre per entretenir-me.
	b) Em tapo el cap amb un jersei, desitjant que torni la llum: els llamps em fan veure al menjador persones que realment no hi són...
	c) No deixo que em vencin els nervis. Compto fins a tres i vaig a buscar una espelma.

D	Si has de fer un viatge, mai et descuides de ficar a la maleta...
	a) Dos llibres (i si se m'acaba el primer abans del que tenia previst?)
	b) La guia de la ciutat i l'MP3.
	c) La <i>play</i> i el mòbil amb les millors aplicacions d'entreteniment.

E	Ets a la biblioteca i una senyora et pregunta si saps on és la secció de novel·la gòtica.
	a) Ja l'hi acompanyo, senyora. Ja sap què vol llegir? Jo puc recomanar-li'n algun...
	b) Ai, no, em sap greu... Normalment vinc a buscar informació per als treballs, només...
	c) Doncs no, ho sento... No vinc mai... Però vostè em sap dir a mi on és el vàter?

■ Ara, comptabilitzeu les vostres respostes i llegiu el resultat corresponent:

Majoria de respostes A:

Sents passió per la lectura! Has llegit llibres de molts tipus diferents, sobre molts temes i de molts estils. Si encara no coneixes *El fantasma de Canterville i altres contes*, quedaràs atrapat/da des del principi. Cada pàgina és una sorpresa!

Majoria de respostes B:

Sempre estàs a l'expectativa i aculls amb entusiasme les bones idees. Tot i que els llibres gruixuts et fan venir una mica de vertigen, saps reconèixer la qualitat i la valors. Ets més aviat pràctic/a, però has de reconèixer que els fantasmes et fan una punteta de por. Tranquil·litza't! Aquest és de molt bona pasta!

Majoria de respostes C:

Les lletres se't barregen i les línies no s'acaben mai... Per què llegir, si avui hi ha tanta cultura en uns altres formats? Ep! No pateixis! Aquest recull de contes no se't farà pesat: abans que te n'adonis, se t'aniran acabant.

Fans dels fantasmes

2. Quines històries de fantasmes coneixeu? Digueu si són contes populars, novel·les, narracions breus, sèries, films...

Resposta oberta. Suggestiments:

- Narració breu: G. A. Bécquer, *El monte de las ánimas*.
- Sèries: *Medium*, *Entre fantasmas*.
- Films: *Els altres*, *El espinazo del diablo*, *Ghost*

Les històries de terror existeixen des de la mateixa invenció dels contes. La cultura popular és plena de monstres, dimonis, bruixes, fantasmes... En l'actualitat, aquests personatges han inundat també les sèries de televisió, les novel·les, les pel·lícules... No sempre, però, fan por. N'hi ha que acaben sent amistosos i tot.

3. Amb el llibre a les mans.

- Heu sentit mai a parlar d'Oscar Wilde? En cas afirmatiu, què en sabeu?

Resposta oberta.

- Mireu la il·lustració de la portada.

- Què us suggereixen els personatges

Resposta oberta.

- En quin temps diríeu que transcorre la història?

Resposta oberta.

- Us provoca por?

Resposta oberta.

4. Llegiu la contraportada.

- Pateu especial atenció a les expressions “escarneix sense pietat”, “ens burlem de la ridícula vanitat”, “l'amor “més enllà de la mort””, “indignació davant la hipocresia”... Penseu que teniu a les mans una obra exclusivament d'entreteniment o que l'autor pretén fer reflexionar el lector?

Resposta oberta.

- Al final del text de la contraportada es recull una citació de l'autor: “Avui la gent sap quin preu tenen totes les coses, però n'ignora el valor”. Rumieu-hi uns instants i digueu a què creieu que es refereix.

Resposta oberta.

5. Obriu el llibre per la pàgina de l'índex. A més d'“El fantasma de Canterville”, hi ha sis contes més. Apunteu els títols i responeu:

El fantasma de Canterville

- El gegant egoista
- El príncep feliç
- L'amic lleial
- Un coet famós
- El rossinyol i la rosa
- El jove rei

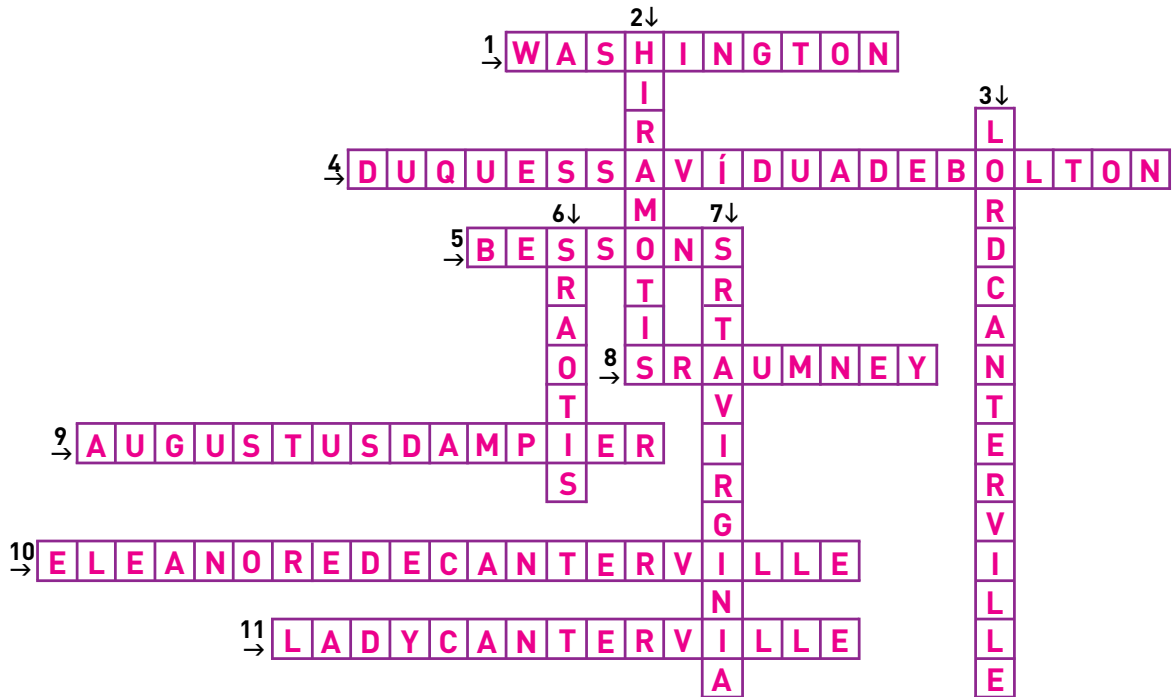
Els contes de Wilde són molt populars. Potser us n'han explicat algun, però sense dir-vos qui n'era l'autor. Pels títols, creieu que en reconeixeu cap?

Resposta oberta.

II. TOT LLEGINT

Capítol 1: Qui és qui?

1. En el primer capítol es presenten els personatges principals de la història i es fa referència a d'altres, mentre arrenca la trama argumental. Resoleu els mots encreuats amb els noms dels personatges a partir de la informació que se us en dona.

1. Fill gran. És un gran ballarí. Sensat. Neteja la taca de sang del terra amb detergent.
2. Diplomàtic. Compra el castell. No creu en els fantasmes, però si n'hi hagués un, el compraria. Opina que si un empleat té un desmai, se li ha de descomptar del sou.
3. Es ven el castell. Informa de l'existència d'un fantasma.
4. Va tenir un atac per l'espant causat pel fantasma en moure una calavera.
5. Els anomenen "Barres i Estrelles" i sempre acaben rebent.
6. És molt bella, d'aspecte saludable.
7. Té quinze anys i és una gran amazona.
8. Antiga majordoma. Es queda al servei de la nova família propietària del castell, a la qual adverteix que hi passen coses terribles. Es desmaia després del llampec produït a continuació que netegin la taca de sang.
9. Rector del poble. És una de les persones que ha vist el fantasma.
10. Assassinada pel seu marit el 1575. La sang que hi ha a terra és seva.
11. Quan vivia al castell, no podia dormir pels sorolls que s'hi sentien de nit.

Capítol 2: Primeres sorpreses

2. El fantasma viu algunes situacions que no havia previst. Quines de les que es detallen a continuació apareixen en aquest capítol? Encercleu-les.

Fa sorolls metàl·lics pel passadís.

Es troba Mr. Otis, que li recomana l'ús d'un lubricant.

S'indigna profundament.

Fa que Mr. Otis fugi atemorit en sentir el soroll de les cadenes.

Es troba els bessons, que li tiren un coixí, i fuig per l'empostissat.

Reflexiona sobre el seu brillant passat com a fantasma, quan terroritzava la gent.

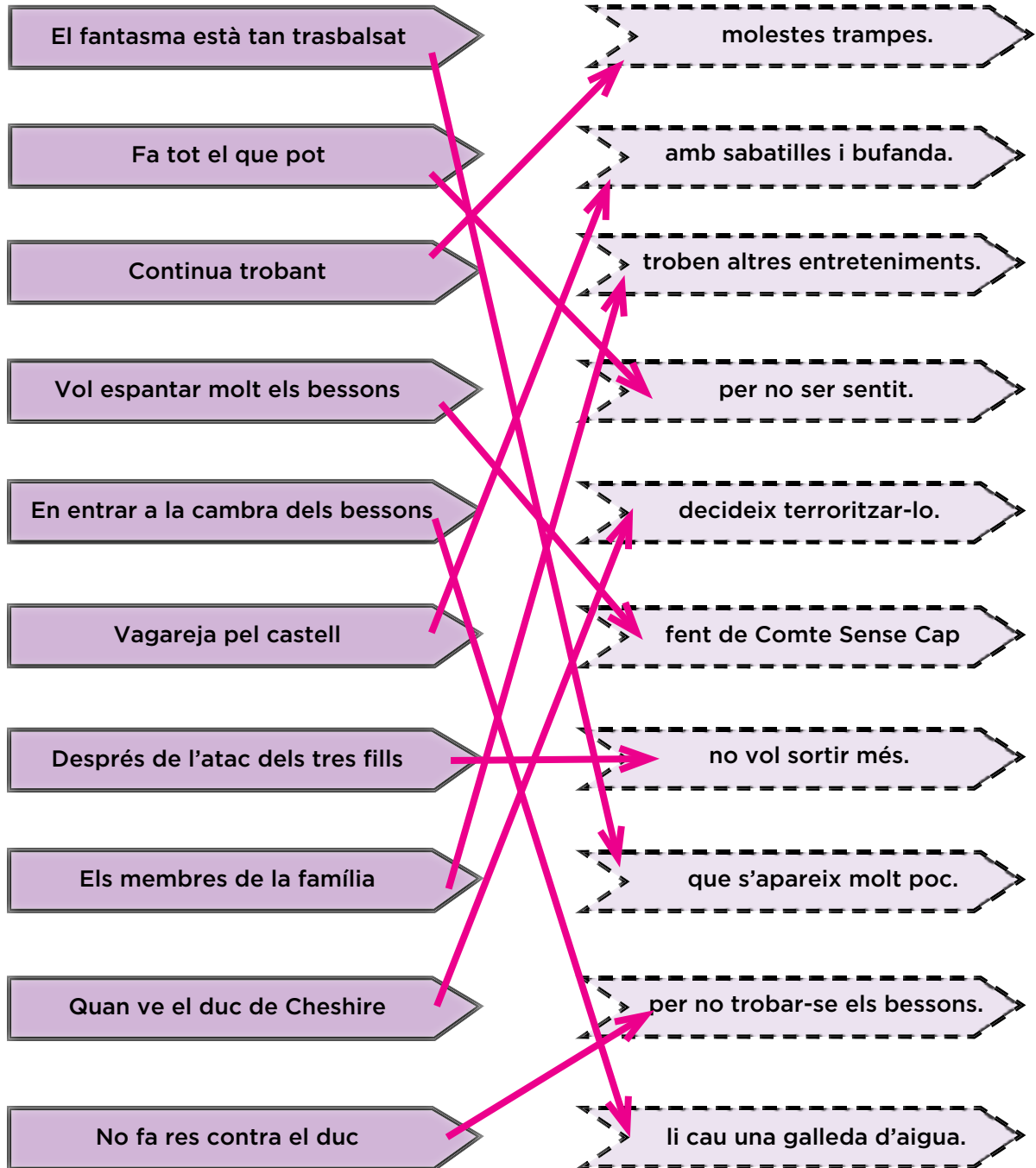
Provoca un plor desconsolat en els bessons.

Pren la resolució de venjar-se de la família Otis.

Capítol 4: Deprimit

4. Uniu les peces per resumir el capítol.

Capítol 5: Un crit d'auxili

5. Digueu quina de les possibles respostes és la correcta.

A	Amb qui confon Virginia el fantasma, en un primer moment?
	a) Amb el seu pare
✓	b) Amb la criada de la seva mare
	c) Amb el duc de Cheshire.

B	La noia s'apropa al fantasma, tot i la seva primera intenció de fugir corrent, perquè:
✓	a) el veu profundament trist, deprimat.
	b) vol demanar-li que deixi d'intentar espantar-los.
	c) vol burlar-se d'ell, com fan els seus germans.

C	El fantasma explica a la Virginia que:
	a) planeja assassinar-los, tal com va fer amb la seva esposa. Vol que ella marxi perquè no corri la mateixa sort que la resta de la família.
	b) està buscant la manera de trobar més fantasmes que vulguin venir a ajudar-lo.
✓	c) la raó de la seva existència és molestar els habitants de la casa.

D	Com va morir Sir Simon?
✓	a) Els seus cunyats el van tancar i el van deixar morir de gana.
	b) La seva esposa va apunyalat-lo amb les últimes forces que li quedaven abans de morir.
	c) Va agafar una grip molt forta.

E	Per què el fantasma robava els colors de la Virginia?
	a) Per tornar a pintar paisatges, que era la seva passió en vida.
	b) Per fer-la enrabiada.
✓	c) Per pintar la taca que havia estat de sang a la biblioteca.

F	Per quin motiu tenen una petita discussió, el fantasma i la noia?
	a) Per la qualitat de les pintures.
✓	b) Pels costums diferents d'Anglaterra i els Estats Units.
	c) Per la manera cruel en què el fantasma ha pensat per assassinar Mr. Otis.

G	Què vol que faci la Virginia, el fantasma?
	a) Que fugi abans no sigui massa tard.
	b) Que es casi amb ell, un cop sigui morta.
✓	c) Que l'ajudi a morir.

H	Per què l'hi demana a ella?
✓	a) Perquè una profecia diu que només ho pot fer una noia bona i gentil.
	b) Perquè n'està enamorat.
	c) Perquè és la més intel·ligent de la família.

I	Què decideix, la noia?
	a) Negar-s'hi.
	b) Pensar-s'ho uns dies.
✓	c) Accedir-hi.

J	On la duu, el fantasma?
	a) Al Jardí de la Mort.
✓	b) A un espai desconegut que hi ha rere la paret.
	c) Al lloc on va matar la seva esposa.

Capítol 6: On és la Virginia?

6. Escriviu si són vertaderes o falses les afirmacions següents.

1. Unes quatre hores després de sopar, troben a faltar la Virginia

Falsa

2. Van a buscar-la a un campament proper.

Verdadera

3. Com que al campament no hi queda ningú, creuen que pot haver estat segrestada.

Verdadera

4. Mr. Otis demana al duc de Cheshire que l'acompanyi a buscar-la.

Falsa

5. El duc i Mr. Otis aturen uns minuts la recerca per comprar un barret.

Verdadera

6. Ben entrada la nit, encara no l'han trobada.

Falsa

7. Decideixen anar a dormir i trucar a Scotland Yard l'endemà al matí.

Verdadera

8. A les dotze en punt, la veu del fantasma els fa anar tots a la biblioteca.

Falsa

9. Virginia explica que el fantasma és mort i que li ha regalat un cofre de joies.

Verdadera

10. La noia els mostra el lloc on va morir Sir Simon, però ja no en queda ni l'esquelet.

Falsa

Capítol 7: Un final i un secret

7. Busqueu en aquesta sopa de lletres les paraules que responen les preguntes següents. Un cop les hàgiu marcat, obtindreu amb les lletres restants de les primeres sis línies i mitja un missatge ocult que respon la pregunta següent: què va ensenyar el fantasma a Virginia, que li fa estar-hi tan agraïda?
1. Quin acte fan la família Otis, alguns amics i els criats per homenatjar Sir Simon?
  2. Quin és el ritu que oficia el reverend Augustus Dampier?
  3. De què està feta la creu que Virginia deixa a la tomba?
  4. Quin ocell canta, un cop Sir Simon ha rebut sepultura?
  5. De quines pedres precioses és fet el collaret més valuós que el fantasma regala a la Virginia?
  6. Qui voldria Mr. Otis que es quedés les joies que havien estat ocultes?
  7. Mr. Otis opina que la seva esposa és entesa en art perquè ha viscut uns anys en una ciutat nord-americana en concret. Quina és?
  8. A qui decideix Lord Canterville que han de pertànyer les joies?
  9. A on van a passejar Virginia i el seu marit en tornar del viatge de noces?
  10. Virginia no explica a ningú què va passar mentre va estar desapareguda. Per a ella és...

1	Processó	6	Lord Canterville
2	Funeral	7	Boston
3	Flors	8	Virginia
4	Rossinyol	9	Cementiri
5	Robins	10	Secret

R E A L S E N T N P I S T D E
 L O A I V I D A R O E I D E L
 A M S O N R T O I C T P E R Q
 U E L S A I C M R O F S R E S
 M E S F I E G E O R U T O Q U
 E F L U S N T R N A N C I B L
 A L L S T R Y R I A E E Q Q R
 Q U O O T T O G V R M R D K
 S Z L B R F P V L U A E Y L I
 I L I X J S Y I B R L N F I X
 X N N N G J Q Z X R H T S U T
 S F X R C I B X M E W I Q J R
 Y X H Z C L V U P M I R S X R
 L O R D C A N T E R V I L L E
 O Z O O S M G A U X H I A E D

Frase oculta:

El sentit de la Vida i de la Mort, i per què l'Amor és més fort que l'una i l'altra.

III. DESPRÉS DE LLEGIR

Aspectes literaris

L'autor. Wilde, un home controvertit

1. Conèixer la vida d'Oscar Wilde no és superflu per entendre la seva creació literària. Va ser un home extravagant, que no acostumava a seguir les convencions socials. En la seva trajectòria vital, a més, va tenir grans èxits però també va viure moments tràgics. En les pàgines VII a XIX del llibre, trobareu una aproximació a la seva biografia. Voleu saber tot el que és més important invertint en només uns minuts?
  - Feu grups de quatre alumnes. Cada membre del grup ha de respondre breument les preguntes corresponents als apartats de la biografia detallats a continuació. Després, poseu-ho en comú. Serà un moment!

Alumne 1	
Una figura controvertida	a. Quin és el contrast que va marcar la seva vida? Talent i final tràgic.
Ascendents familiars	b. Quan i on va néixer l'autor? Irlanda, 1854. c. Quina era la professió del pare, William Wilde? Metge d. I quina afició tenia? Era folklorista. e. Quines opinions polítiques tenia la seva mare, Jane Elgee? Era nacionalista irlandesa (tot i que era de procedència italiana).
Una formació excel·lent	f. Quin premi va rebre a l'escola? Una medalla d'or per haver escrit un treball sobre literatura clàssica g. Què va aprendre del seu professor Mahaffy? L'art de l'oratorària.

Alumne 2	
Estudiant d'Oxford	h. Quina edat tenia quan va anar a estudiar a Oxford? Vint anys. i. Quin ambient intel·lectual s'hi vivia? S'hi debatién qüestions controvertides sobre religió i estètica. j. En què el fa influir el professor Ruskin? En les Idees contràries al materialisme. k. I el professor Pater? Sobre l'estètica; és a dir, la importància d'exaltar la bellesa. l. Quin premi va guanyar en aquesta etapa? El Newdigate de poesia.

Alumne 3	
El dandi professional	<p>m. Què aconsegueix gràcies al prestigi de la seva família i als amics d'Oxford? <i>Entrar en els cercles més selectes de la cultura i l'aristocràcia angleses.</i></p> <p>n. En què inspira la seva vida bohèmia? <i>En els corrents esteticistes.</i></p> <p>o. Quin aspecte personal revela en el seu llibre <i>Poemes</i>? <i>La seva homosexualitat.</i></p>
L'aventura americana	<p>p. Per què va passar una temporada a l'Amèrica del Nord? <i>Perquè una revista el va convidar a fer un cicle de conferències.</i></p> <p>q. Quina obra li va inspirar, el contrast amb la cultura americana? <i>El relat <i>El fantasma de Canterville</i>.</i></p>

Alumne 4	
El matrimoni i la vida familiar	<p>r. Quin és el contrast que va marcar la seva vida? <i>Dos.</i></p> <p>s. Què s'inventava per a ells? <i>Contes.</i></p>
"L'amor que no gosa dir el seu nom"	<p>t. Quin tipus de relació estableix amb Lord Alfred Douglas? <i>Afectiva/amorosa/sexual.</i></p>
Passió i mort de l'artista incomprens	<p>u. Per què Wilde és portat als tribunals i condemnat a presó? <i>És acusat d'homosexual pel pare d'Alfred Douglas. A l'Anglaterra victoriana era delictes.</i></p> <p>v. Com va ser el final de la seva vida? <i>Molt tràgic. No va escriure més. Va morir de neurosífilis. Només el van acompanyar dos amics.</i></p>

- Recolliu informació i cinc de les seves citacions (*quotes*) i prepareu una presentació multimèdia sobre els aspectes més destacables de la vida i l'obra de l'autor.

Resposta oberta.

Quin tipus de narració és?

2. A finals del segle XVIII i principis del XIX, la novel·la gòtica va tenir un gran èxit a Anglaterra. Era molt popular, doncs, el 1887, data en què Wilde publica el relat “El fantasma de Canterville” a la revista *The Court and Society Review*. Wilde, però, va decidir fer una paròdia d’aquest gènere, en clau d’humor. Vegeu quines són les característiques principals d’aquest gènere i completeu la taula dient si es corresponen o no amb aquesta obra, i per què.

Per trobar informació, consulteu l’espai web oficial de l’autor: <http://www.cmgww.com/historic/wilde/index.php>. Hi trobareu fotografies, la seva biografia, les seves obres literàries, l’enllaç a un espai facebook on compartir les vostres opinions sobre l’artista i un apartat que recull les seves frases més ocurrents. I tot en la llengua de l’autor, l’anglès. També podeu trobar a internet la pàgina web Viquiodites, en la qual se citen algunes de les seves frases, traduïdes al català: http://ca.wikiquote.org/wiki/Oscar_Wilde.

Característiques principals de la novel·la gòtica	Es corresponen amb <i>El fantasma de Canterville</i> ?
L’acció es produeix en un castell o un monestir antics.	Sí. En un castell antic.
La trama és d’intriga i suspens.	No. És humorística.
L’ambientació és de foscor, sorolls estranys, meteorologia adversa, mals averanys...	Sí, en alguns moments (quan arriben al castell, quan netegen la taca de sang...).
S’hi produeixen fets sobrenaturals.	Sí. L’existència d’un fantasma ho és.
En l’argument hi ha emocions desbordades.	No. La família Otis no sembla alterar-se per res. Només la Sra. Umney es desmaia un cop.

- Per què creieu que hi ha elements que coincideixen mentre que d’altres no ho fan?

Solució suggerida: Hi ha d’haver elements que es corresponguin amb la novel·la gòtica, com ara l’ambientació i la presència de fets sobrenaturals, perquè el lector pugui identificar el text com a novel·la gòtica. D’altres, com ara l’argument o la caracterització dels personatges són el que el convertiran en paròdia.

3. Al llarg del relat van apareixent elements d’ambientació relacionats amb moments positius (bons averanys, alegria...) i negatius (mals averanys, terror..., que es corresponen amb les característiques de la novel·la gòtica). Digueu en quin moment del relat apareixen els elements següents i marqueu si es poden considerar positius o negatius, encerclant la paraula corresponent.

1.

Capvespre meravellós de juliol.
Aire delicat i perfumat.
Olor de pinedes.
Parrupeig de coloms, dolces veus.
Falgueres remoroses.
Pit brillant d'algun faisà.
(Pàg. 8)

Moment del relat: Arribada al castell, abans d'entrar al camí.

Positiu / Negatiu

2.

Cel ennuvolat.
Estranya quietud.
Un esbart de gralles els sobrepassa el cap.
Gotes de pluja.
(Pàg. 8)

Moment del relat: Arribada al castell, venint pel camí.

Positiu / **Negatiu**

3.

Llampec formidable que il·lumina l'habitació tan fosca.
Retruny d'un tro.
(Pàg. 10)

Moment del relat: Washington acaba de netejar la taca de sang per primer cop.

Positiu / **Negatiu**

4.

Les ales d'un mussol colpegen els finestrals.
El corb gralla.
El vent volta pel castell com una ànima en pena.
Soroll de pluja i tempesta.
(Pàg. 22)

Moment del relat: Després d'haver estat humiliat, el fantasma prepara una gran actuació per espantar tota la família a la nit.

Positiu / **Negatiu**

5.

El vell ametller, que estava sec, torna a florir. Se'n veuen les flors a la llum de la lluna.
(Pàg. 46)

Moment del relat: Virginia ensenya l'esquelet de Sir Simon a la família.

Positiu / Negatiu

6.

Surt la lluna rere un núvol i il·lumina el cementiri d'onades de plata.
Un rossinyol comença a cantar.
(Pàg. 46-47)

Moment del relat: Sir Simon ha rebut sepultura. Virginia posa flors a la tomba.

Positiu / Negatiu

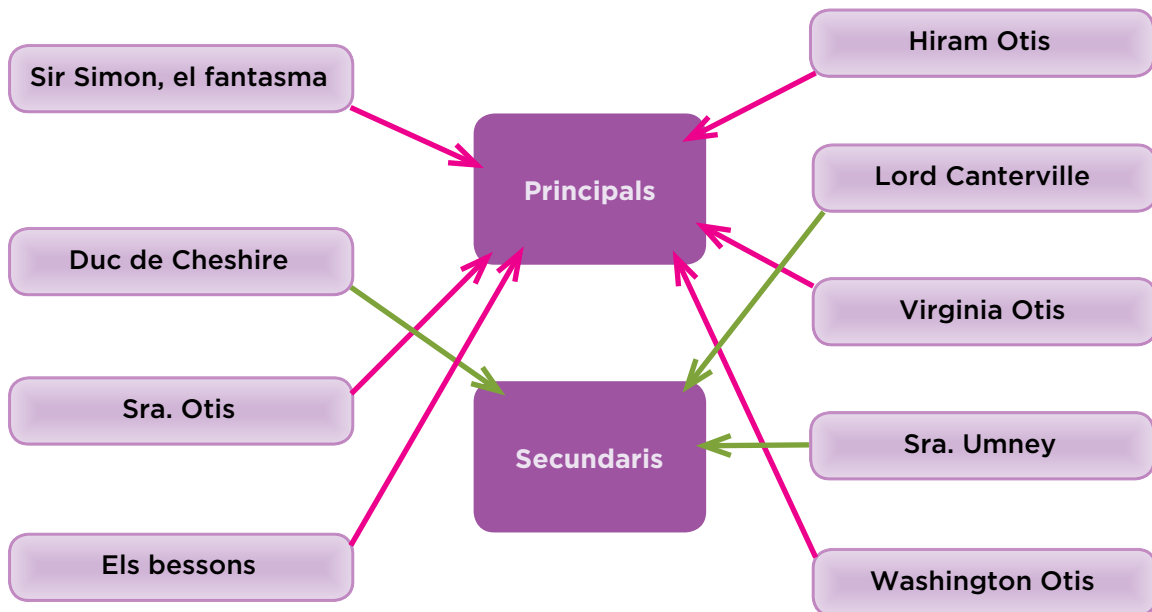
Quins personatges!

4. El protagonista del relat és el fantasma de Sir Simon, el qual li dona títol. És, doncs, un personatge principal, tal com podeu comprovar en les definicions que apareixen a continuació.

Classificació dels personatges	
Principals	Intervenent constantment en l'acció i esdevenen els protagonistes (o herois). Generalment són individus, encara que pot representar un col·lectiu o grup humà.
Secundaris	Col·laboren de manera regular en les accions dels protagonistes principals.

Podeu trobar aquesta i més informació sobre personatges a *Personatges a la recerca d'identitat*. [<http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/literatura/prosa/identitat/index.htm>]

- Com classificaríeu aquests personatges? Uniu els noms amb les etiquetes.

5. Us presento... L'autor aprofita l'arribada de la família al castell per presentar, amb una descripció, l'esposa i els fills del diplomàtic. Breument, es refereix tant al seu aspecte físic com a qüestions de caràcter. Podem dir, doncs, que hi trobem exemples dels dos tipus de descripció possibles:

Descripció física	Es refereix a aspectes externs de les persones o els objectes.
Descripció psicològica	Es refereix a aspectes de caràcter, manera de ser, comportament, ideologia...
Quan en una descripció es combinen les dues tipologies anteriors, parlem de retrat .	

Sra. Otis	
Trets	Tipus
• mitjana edat	Física
• molt bonica	Física
• ulls preciosos	Física
• perfil encantador	Física
• constitució de ferro	Física i psicològica
• vitalitat física extraordinària	Física i psicològica
• semblava una anglesa, exemple de coses en comú d'anglesos i nord-americans.	Psicològica

Washington	
Trets	Tipus
• jovenet ros	Física
• de bon veure	Física
• ballador excel·lent	Psicològica
• debilitat per les gardènies i la noblesa	Psicològica

Virginia	
Trets	Tipus
• joveneta de quinze anys	Física
• esvelta	Física
• encantadora	Psicològica
• enormes ulls blaus	Física
• magnífica amazona	Psicològica

Bessons	
Trets	Tipus
• sempre acaben rebent	Psicològica
• nens encantadors	Psicològica
• republicans	Psicològica

Un fantasma únic!

6. El fantasma de Sir Simon no s'assembla gaire al model de fantasma que apareix habitualment en altres textos literaris. Com és, el fantasma de Canterville? Escriviu-ho en la taula per comparar-ne les característiques amb les que trobem habitualment en els fantasmes literaris.

Fantasma literari	Fantasma de Canterville
És molt cruel.	Es dedica a espantar perquè és la seva obligació. No és cruel.
No té sentiments, no mostra emocions.	Té sentiments. Es deprimeix davant l'actitud dels Otis i per com el tracten. Desitja morir (com a fantasma).
No parla, o ho fa molt poc. Xiscla i gemega.	Parla amb total naturalitat.
Té un aspecte terrorífic.	El seu aspecte és normal, de persona gran. Pot adoptar altres aspectes, però. De vegades es caracteritza per actuar.
Turmenta les persones que viuen a la mateixa casa.	No aconsegueix espantar ni turmentar la nova família.
És un personatge pla (no evoluciona psicològicament).	És un personatge rodó (evoluciona psicològicament).

7. A la pàgina 9, la Sra. Umney fa un petit apunt biogràfic del fantasma:
- Com es deia?
Es deia Simon de Canterville.
  - Qui va assassinar i quan?
Va assassinar la seva esposa, Eleanore de Canterville, el 1575.
8. Oscar Wilde s'identifica amb el fantasma, a qui caracteritza com a artista incomprès pels qui l'envolten. Com a fantasma, es dedica al vessant artístic de la interpretació.
- Quins personatges recorda haver interpretat en les seves millors actuacions (pàgina...)?
El fragment on apareix la informació sobre les actuacions és el següent:

Amb l'entusiasme egòlatra d'un veritable artista, va anar repassant les seves millors actuacions, i se li va escapar un somriure recordant la seva darrera aparició com a **Rubèn el Roig** o el **Nen Estrangulat**, o el seu debut com a **Gedeó el Geniüt** o el **Xuclador de Sang de Bexley**, o el furor que va despertar aquell meravellós cap al tard de juny només pel fet de **jugar a bitlles amb els seus ossos** al camp de tennis.

- Què opina de la reacció dels Otis (pàgina 16)? Aquesta reacció s'explica en el fragment següent:

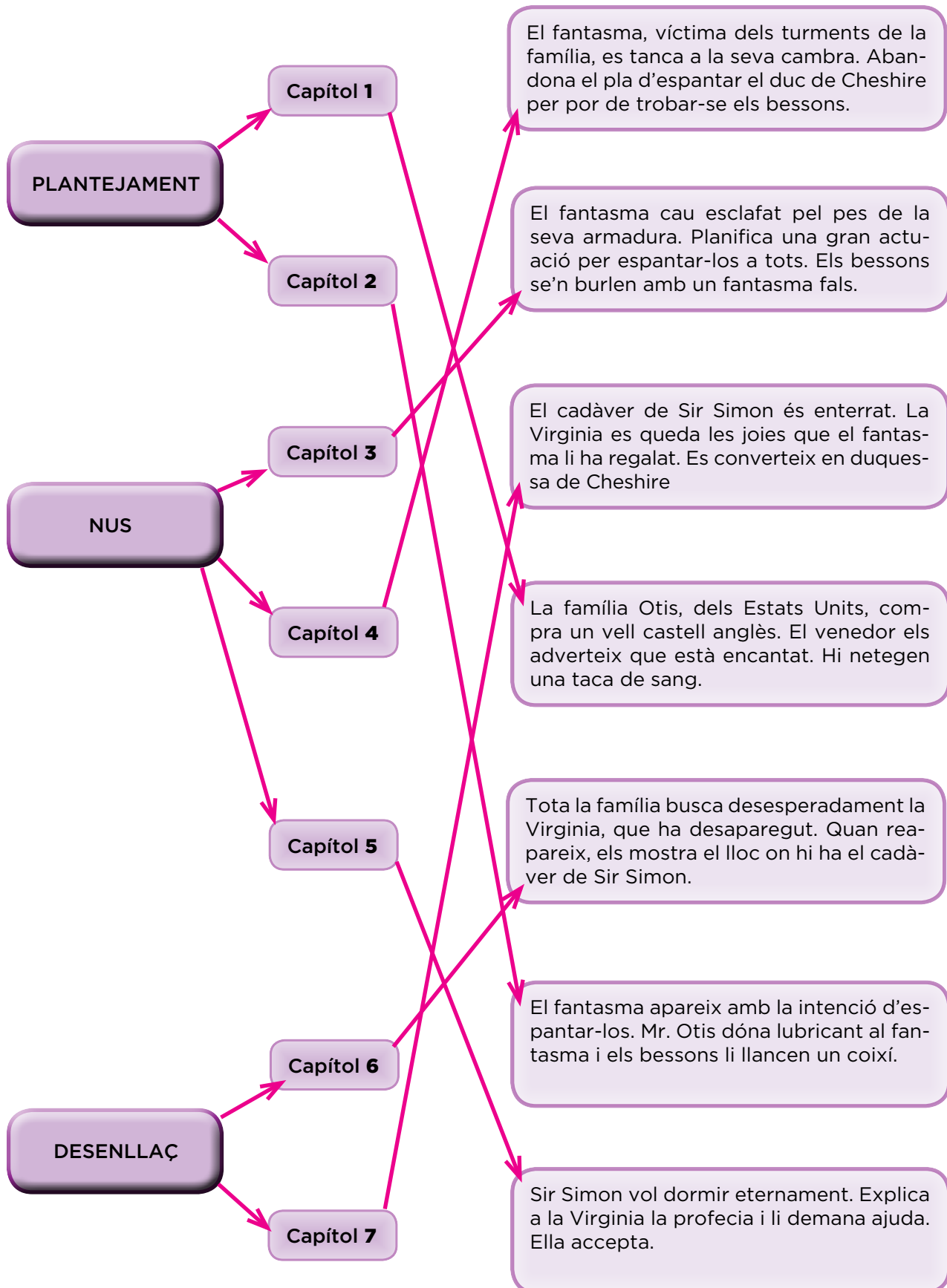
I tot això només perquè al final vinguessin aquests miserables americans a oferir-li un flascó de lubricant Rising Sun i a tirar-li coixins pel cap. Era intolerable!

L'estructura

9. Les narracions s'estructuren en tres grans parts:

Plantejament	S'hi contextualitza la història (localització i temps cronològic), es presenten els personatges principals i s'introdueix la situació que desencadena la història.
Nus	S'hi desenvolupen els fets que constitueixen la història. És la part més extensa.
Desenllaç	S'hi narra com acaben els fets.

- Relacioneu amb fletxes cada capítol amb el resum que hi correspon, ordenant-ne els esdeveniments. Després, determineu quins capítols constitueixen el plantejament, el nus i el desenllaç del relat.

Els temes

10. Més enllà de l'argument del relat, Wilde tracta en *El fantasma de Canterville* temes que són constants de la seva creació literària i sobre els quals es posiciona a favor o en contra. D'aquesta manera, ens transmet els seus punts de vista.
- Col·loqueu aquestes etiquetes sobre els fragments del relat que trobareu a continuació, segons el tema que s'hi pugui identificar. Digueu, també, quina és, en cada fragment, la idea que ens vol transmetre l'autor.

Amor

Generositat

Materialisme

L'artista,
un ésser
incomprens

Sàtira de les
convencions
socials i moda

A.

—[...] val més que vinguis amb mi, però t'hauré de comprar un barret a Ascot. (Pàg. 42)

B.

—Guarda el secret mentre jo pugui guardar el teu cor - va murmurar.
-Sempre ha estat teu, Cecil. (Pàg. 52)

C.

—Pobre Sir Simon! Li dec tantes coses. Sí, no te'n riguis, Cecil; és cert. Em va fer veure el sentit de la Vida i de la Mort, i per què l'Amor és més fort que l'una i l'altra. (Pàg. 52)

D.

—Milord -va respondre el diplomàtic-, compraré els mobles i el fantasma pel mateix preu. Vinc d'un país modern, on tenim tot el que es pot comprar amb diners. [...] si hi hagués algun fantasma aquí a Europa el vindríem a buscar de seguida per posar-lo en un dels nostres museus públics o per exhibir-lo a les fires. (Pàg. 3-4)

E.

—No tinc por, i demanaré a l'Àngel que tingui compassió de vós. (Pàg. 39)

A. Sàtira de convencions socials i moda.

En plena recerca de la seva filla Virginia, que ha desaparegut misteriosament, Mr. Otis s'atura a comprar un barret per al duc de Cheshire, que l'acompanya. És, evidentment, un acte superflu. Wilde, considerat un excèntric, no seguia les convencions socials ni la moda.

B. Amor.

Virginia es casa amb el duc de Cheshire, al final de l'obra. L'amor que sent per ell és real. L'autor exalta aquesta emoció. Creu que és un del millors motius per viure.

C. L'artista, un ésser incomprès.

La societat no valora prou la creació artística ni els artistes. La Virginia, però, s'adona que el fantasma, com a artista, li ha regalat una cosa que no es compra amb diners i que és realment important. Els artistes també són útils.

D. Materialisme.

Per a algunes persones, tot pot comprar-se. Tot té un preu. Tenir i acumular béns és important. Mr. Otis n'és un exemple quan manté la primera conversa amb Lord Canterville. Wilde menysprea el materialisme nord-americà.

E. Generositat.

La Virginia ajuda el fantasma a descansar eternament a canvi de res. Per a l'autor, és un dels valors més preuats de les persones.

Els recursos

11. L'autor no es preocupa només de què diu, sinó de com ho diu: utilitza **figures retòriques**, que són els recursos lingüístics amb què fa més expressiu el contingut del missatge i amb els quals pot cridar més l'atenció dels lectors.
- A continuació trobareu uns fragments del relat. Quins recursos podeu identificar-hi? Com a pista, us diem quines figures són i quants n'hi ha de cada un:

Figura retòrica	Definició	N'hi ha...
Comparació	Un objecte és comparat a un altre que hom suposa més conegut, per fer més sensible el primer o una propietat seva.	4
Personificació	Atribució de qualitats humanes a animals, coses o conceptes.	3
Antítesi	Acostament de dues idees, expressions, etc., que s'oposen l'una a l'altra.	1
Ironia	Dir alguna cosa amb una expressió o un to que dona a entendre el contrari d'allò que aparentment es diu.	1
Metàfora	Emprar un mot que expressa literalment una cosa per expressar-ne una altra que té una certa semblança amb aquella.	1

1.
Efectivament, semblava una anglesa, i era un excel·lent exemple de les moltes coses que tenim en comú amb els nord-americans, excepte, evidentment, l'idioma.
(Pàg. 4)

Una ironia.

2.
La senyoreta Virginia E. Otis era una noieta de quinze anys, esvelta i encantadora com un faune.
(Pàg. 5)

Una comparació.

3.
Estava assegut vora la finestra contemplant l'or gastat dels arbres volant per l'aire tardoral i les fulles rogenques ballant follament per l'avinguda.
(Pàg. 33)

Or gastat dels arbres: **una metàfora (grogor)**
Fulles ballant follament: **personificació**

4.
Virginia es va entristir, i els seus llavis prims van tremolar com pètals de rosa.
(Pàg. 37)

Una comparació.

5.
Tenia els dits glaçats com el gel, i els llavis li cremaven com el foc.
(Pàg. 39)

Dues comparacions.

6.
La freda lluna de cristall mira cap avall, i el vell teix estén els seus braços gegantins sobre els dorments.
(Pàg. 38)

Dues personificacions

Al voltant de la narració

L'època victoriana

1. Oscar Wilde (1837-1901) va viure en un període molt especial del Regne Unit: l'època victoriana, que és una de les seves etapes històriques més característiques. Es correspon amb el regnat de la reina Victòria, que va accedir al tron l'any 1837 i va morir el 1901. D'aquesta etapa, complexa i contradictòria, cal destacar els següents aspectes socioeconòmics i polítics:

I . El desenvolupament econòmic

El gran creixement que s'havia iniciat amb la primera Revolució Industrial continua i porta a una segona revolució amb les fonts d'energia (carbó, electricitat i petroli) com a protagonistes principals.

II . L'expansió colonial dels països europeus

Es va produir bàsicament al continent africà i a l'Àsia, amb la finalitat de trobar matèries primeres com el cotó o la fusta.

III. Els moviments polítics

A causa de la concentració d'indústries, la majoria de la població es trasllada a les ciutats i comencen els primers moviments polítics de les classes més desfavorides: els sindicats anomenats trade unions i els partits polítics d'ideologia socialista. Aquesta època veu néixer també el feminisme, el marxisme i la democràcia moderna.

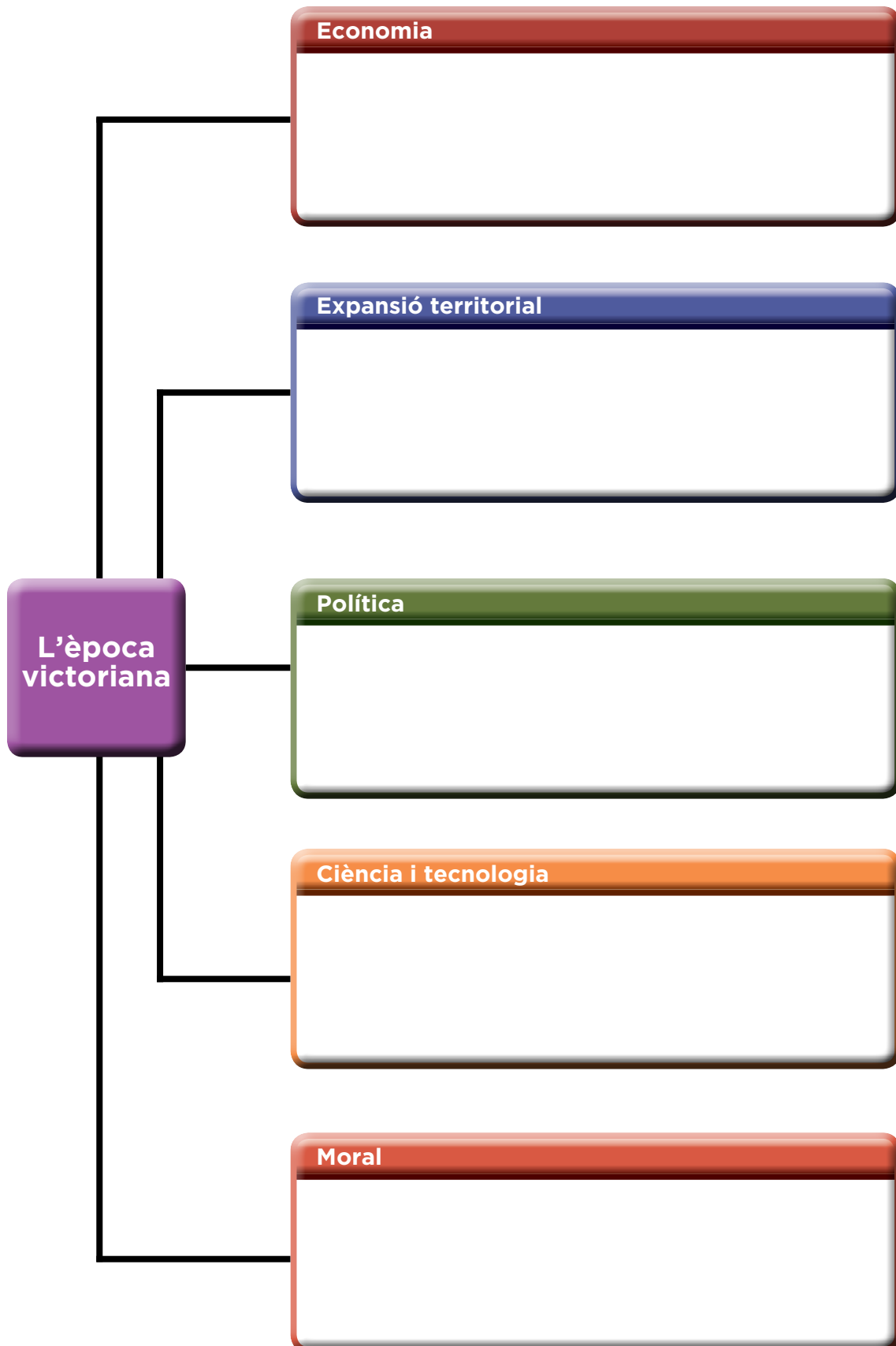
IV. El progrés científic i tecnològic

El gran avenç de la ciència i de la tècnica va permetre l'aparició successiva de tota una sèrie d'invents que van canviar la vida de la gent: el telèfon, el micròfon, l'electricitat, el gramòfon, el motor de gasolina, la màquina d'escriure, la màquina de segar, el cinema, etc. Les màquines i els científics són els nous déus i canvien moltes de les idees i creences que eren vàlides fins aleshores. Els nous referents són Darwin i la seva teoria sobre l'evolució de les espècies; Pasteur, que va investigar el camp dels microorganismes, i Mendeleiev, que va establir les bases de la química moderna.

V. La moral victoriana

El fet que els burgesos fossin la classe social amb més poder econòmic de l'època va fer de les seves idees i valors ètics exemples a seguir. La moral victoriana està basada en uns costums molt tradicionals, en una família patriarcal. Es rebutja qualsevol al·lusió en públic al sexe o altres aspectes considerats tabú i, sobretot, hi ha una resistència molt gran a qualsevol canvi social, encara que paradoxalment va ser una època de canvis molt grans.

- Completeu aquest mapa conceptual amb les idees principals de l'època victoriana:

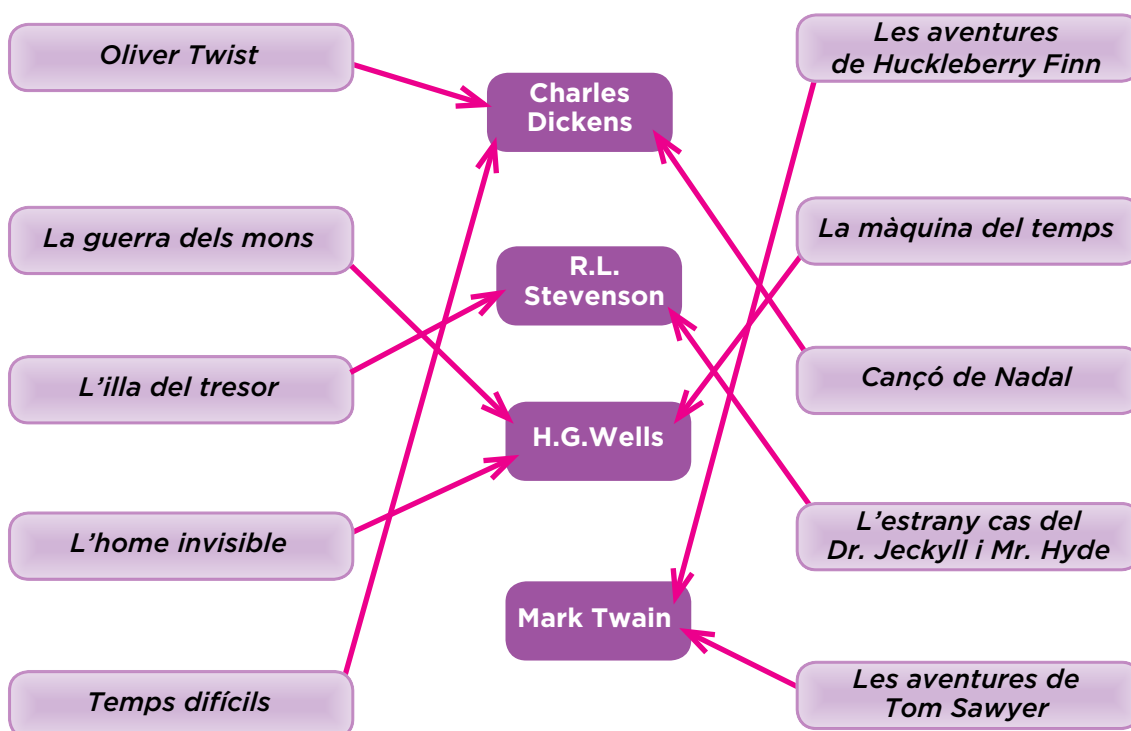
2. Està de moda! Com heu llegit, l'època victoriana va ser una època d'esplendor econòmica. Observeu les il·lustracions del llibre.
- Com anaven vestits els senyors (o “els homes de les classes altes”)?
  - I les senyores (o “les dones de les classes altes”)?
  - Busqueu il·lustracions sobre la moda de l'època i afegiu-les al quadre:

Els senyors	Les senyores
 <p>http://mistercrew.com/files/2010/09/victorian_mens_fashion_01.jpg</p>	 <p>http://www.tigermoon.co.uk/UserFiles/productImages/what%20the%20victorians%20wore%20304092010153413.jpg</p>

- Juguem! Per practicar:
http://www.bbc.co.uk/history/british/launch_gms_victorian_dress.shtml
http://www.azaleasdolls.com/game_victorian.html

Escriptors contemporanis

3. Hi ha un gran nombre d'obres de literatura escrites per autors (tant anglesos com dels Estats Units) que van viure en la mateixa època que Oscar Wilde, avui considerades obres cabdals de la literatura universal. Ben segur que n'heu sentit a parlar, que n'heu vist l'adaptació cinematogràfica o que, si més no, us en sonen els personatges principals.
- Sabeu qui va escriure totes aquestes? Investigueu-ho i uniu amb línies autors i obres.

Realitat dins la ficció

4. La història que explica Wilde en *El fantasma de Canterville* i els personatges que la protagonitzen són fruit de la seva imaginació. Són ficció. Ara bé, al llarg del text l'autor fa referència a personatges històrics (contemporanis o anteriors).
- A continuació trobareu el nom i la imatge d'algunes d'aquestes persones. Observeu-les i feu una hipòtesi, oralment, sobre en quin època van viure i en quin camp van destacar. Després, busqueu-ho a internet i apunteu-ho. Si heu estat atents als peus de pàgina, ja ho sabreu!

Fanny Davenport

(1850-1892)
Actriu nord-americana força popular

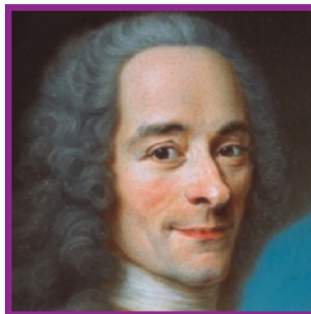
Sara Bernhardt

(1884-1923)
Actriu anglesa, molt amiga d'Oscar Wilde.

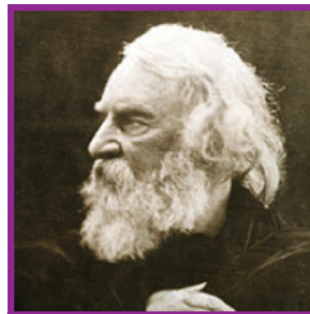
**Reina Verge
(Isabel I d'Anglaterra)**

(1533-1603)
Rebia el sobrenom de "Reina Verge" perquè no va tenir fills ni es va casar.

Voltaire

(1694-1778)
Escriptor francès. Va influir amb les seves idees en la Revolució francesa. Defensor de pensament, i contrari al dogmatisme de l'Església.

Longfellow

(1807-1882)
Poeta nord-americà, molt popular i valorat.

Els Estats Units, en el punt de mira

5. Després del descobriment del continent americà, alguns països europeus van establir colònies en les noves terres. Anglaterra va dividir la costa est de L'Amèrica del Nord en tretze colònies, que van independitzar-se l'any 1783 després del que es coneix com a Guerra de la Independència dels Estats Units. Això explica que la llengua que s'hi parla sigui la dels colonitzadors (l'anglès) i que s'hi puguin trobar elements culturals similars. Malgrat aquestes coincidències, Wilde, en aquest relat, satiritza el caràcter estatunidenc i els seus costums, a més del materialisme i la manca de sensibilitat cap a l'art.
- Llegeix els fragments següents, i comenteu en quin sentit ironitzen o satiritzen els nord-americans.

1.

Compraré els mobles i el fantasma pel mateix preu. Vinc d'un país modern, on tenim tot el que es pot comprar amb diners. (Pàg. 3-4)

Els habitants dels Estats Units són materialistes. Valoren la possessió, per sobre de tot. A tot es pot posar preu.

2.

[La Sra. Otis] semblava una anglesa, i era un excel·lent exemple de les moltes coses que tenim en comú amb els nord-americans, excepte, evidentment, l'idioma. (Pàg. 4)

Ironitza sobre l'accent nord-americà. S'hi parla anglès, per tant, l'idioma és el mateix. Remarca la diferència dialectològica entre la parla d'ambdós països. Està relacionat amb el fragment número 5.

3.

[Virginia] era una magnífica amazona: en una cursa al parc va derrotar, amb el seu poni, el vell lord Bilton per un cos i mig, justament davant de l'estàtua d'Aquilles. Això va provocar un entusiasme tan gran en el jove duc de Cheshire, que se li va declarar a l'instant. (Pàg. 5)

Wilde fa broma sobre el seu propi país: la noblesa britànica valora molt l'esport de l'hípica.

4.

—Tot això són ximpleries —va exclamar Washington Otis—. El millor producte per treure les taques, marca "Campion", de la casa Pinkerton, i el detergent "Paragon" ho deixaran net a l'instant. (Pàg. 9)

Els nord-americans tenen, segons els anglesos, el costum d'anomenar les marques de tots els productes que utilitzen.

5.

Els temes de conversa, tal com Mr. Otis em va explicar després, van ser els habituals dels americans cultes de classe alta, com per exemple la immensa superioritat, com a actriu, de la senyoreta Fanny Davenport sobre Sarah Bernhardt; la dificultat d'obtenir blat de moro tendre, galetes de fajol i farro, fins i tot a les millors cases angleses; la importància de Boston en el desenvolupament de l'ànima universal, els avantatges del sistema americà de facturació dels equipatges per ferrocarril, i la dolçor de l'accent de Nova York, comparat amb el deix afectat de Londres. (Pàg. 11-12)

Els temes de conversa de la classe alta americana, segons Wilde, són del tot intranscendents i absurds, sense fons cultural. Boston és la ciutat americana que presumeix de tenir més oferta cultural. Per als Otis, l'accent de Londres és afectat. És, com en el fragment número 2, un prejudici lingüístic.

6.

—Em sembla que Amèrica no m'agradaria gens.
—Suposo que ho dieu perquè allà no hi tenim ruïnes ni curiositats —va dir Virginia amb un to sarcàstic.
—Que no teniu ruïnes ni curiositats? —va replicar el fantasma—; teniu la marina i les vostres maneres. (Pàg. 36)

Els habitants dels Estats Units són materialistes. Valoren la possessió, per sobre de tot. A tot es pot posar preu.

7.

La senyora Otis (que goso dir que no és pas cap ignorant en matèria d'art, perquè va passar uns quants hiverns a Boston quan era petita). (Pàg. 47)

Els habitants dels Estats Units són materialistes. Valoren la possessió, per sobre de tot. A tot es pot posar preu.

8.

[...]aquests adorns inútils, per més que siguin adequats o necessaris a la dignitat de l'aristocràcia britànica, estarien completament fora de lloc entre els que hem estat educats en els severos principis, i jo crec que també immortals, de la simplicitat republicana. (Pàg. 47)

L'autor remarca la gran diferència de costums i enfocament polític dels dos països.

5. Amb els noms que els Otis han posat als seus fills, demostren un gran patriotisme. Què podeu dir-ne?

Washington	Virginia	Barres i estrelles
<p>Nom complet: George Washington.</p> <p>Càrrec: Primer president dels Estats Units, després de la seva constitució a partir de les tretze colònies britàniques independitzades.</p> <p>Recordat per... És conegut com a “pare de la pàtria”. Fou general durant la guerra de la Independència.</p>	<p>Què és: Una colònia anglesa, situada a l'est de l'Amèrica del Nord. És una de les tretze colònies fundacionals dels Estats Units.</p> <p>Any de constitució: 1607 (des de 1707, britànica).</p>	<p>A què es refereix: Traducció de “Stars and Stripes”, sobrenom de la bandera dels Estats Units.</p> <p>Què representen: Les tretze barres (vermelles, horitzontals, sobre un fons blanc) representen les tretze colònies britàniques que van independitzar-se i constituir el país i les cinquanta estrelles (blanques, sobre un rectangle blau a la cantonada esquerra superior) representen els cinquanta estats que formen el país.</p>

D'aspecte fantasmal

7. El llibre que heu llegit és il·lustrat.

- Observeu la primera il·lustració que apareix del fantasma (pàg. 12) i feu una acurada descripció oral del personatge. No us oblideu de fer referència als aspectes següents:
  - Edat aparent, color de pell, dels cabells...
  - Tipus de roba (època, qualitat)
  - Complement/s que duu i possible finalitat.
  - Postura del cos i expressió. Significat i intenció. Què transmet.
  - Context (nit/dia, fosc/claror...).

Resposta oberta.

- Compareu ara aquesta il·lustració de la pàgina 12 amb la de la pàgina 37. En què es diferencien, principalment?

En la primera il·lustració, el fantasma intenta espantar Mr. Otis. Se'l veu decidit a acomplir el seu objectiu, mentre que en la segona està abatut, deprimat, i se sent fracassat.

- Coincideix l'aspecte del fantasma amb el que vosaltres us n'hauríeu fet?
Resposta oberta.

- Què volem dir quan descrivim algú dient que té “un aspecte fantasmal”?
Que recorda un cadàver: pàl·lid, tirant a grisós o morat, com un cadàver

8. Els fantasmes són personatges de nombroses pel·lícules i de moltes llegendes, tant clàssiques com urbanes. Feu una recerca a internet o capbusseu-vos en la vostra memòria i digueu exemples de fantasmes d'aspecte terrorífic i d'aspecte no terrorífic.

Fantasma terrorífic	Fantasma no terrorífic
Resposta oberta. Suggeriments: <i>The ring, Sleepy Hollow, L'orfenat, El espinazo del Diablo.</i>	Resposta oberta. Suggeriments: <i>El sisè sentit, Els altres, Ghost, Casper.</i>

Fantasmes literaris

9. Hi ha nombroses obres literàries en què es tracta la temàtica dels fantasmes. Autors com Edgar Allan Poe, Mark Twain, Gustavo Adolfo Bécquer, Joaquim Ruyra o Charles Dickens, entre d'altres, han creat relats protagonitzats o freqüentats per éssers d'ultratomba. A Catalunya, però, existeix el mite d'un cavaller castigat a vagar eternament a causa dels seus pecats. És el comte Arnau.
- Llegeix aquest fragment del poema i *L'ànima en pena* d'Anicet de Pagès (vegeu el requadre) i responeu les preguntes que trobareu al llarg del text.

Segons la llegenda, el comte Arnau és condemnat per no haver complert les seves promeses (no pagar els deutes que havia contret). Una versió més extensa el fa enamorar-se d'una donzella que es fa monja a Sant Joan de les Abadesses. La seva llegenda s'origina en una cançó del segle XVI, i ha estat recollida posteriorment (en diversos gèneres) per Víctor Balaguer, Joan Maragall, Josep Maria de Sagarra, Josep Carner... Anicet de Pagès, que el 1877 va guanyar un accèssit als Jocs Florals amb el poema *L'ànima en pena*, dóna una visió del comte Arnau més humana: un pecador, com Sir Simon de Canterville, capaç de patir i tenir sentiments.

Anicet de Pagès, *L'ànima en pena*

1. Per què creieu que la cambra pot ser "niu de pecats"?
S'ha vist amb la seva enamorada a l'alcova, cosa considerada pecaminosa a l'època.

2. Quins són els sentiments del comte per la monja?
"Lo comte l'aimava" ens transmet que l'estimava de debò, que tenia sentiments d'estima.

3. A què es refereix quan diu "l'amor no era sant"?
La desitjava carnalment.

4. La dama és condemnada o duta al regne del cel?
Els àngels se n'han endut l'ànima al cel.

Tot sol a la cambra que és niu de pecats lo comte així parla deixeu-lo parlar;
-Avui que ja ets morta, per força em voldràs; si el cel no m'ajuda, l'infern ja ho farà!
Ací los meus patges!, serviu-me aviat; les armes de pressa, de pressa el cavall!-
Quan és dalt del poltro la nit va arribant.
Sabeu on va el comte, lo comte l'Arnau?
Fa dret a una església convent de Sant Joan; s'hi és morta una monja; l'enterren demà.
Lo comte l'aimava; l'amor no era sant; per no ésser del comte fugí a lloc sagrat.
Ahir s'hi moria, amb Déu conversant; sa ànima els àngels se'n duïen en dalt, son cos en l'església solet l'han deixat.
Què vol doncs lo comte, lo comte l'Arnau?
Bé massa que ho diuen sos ulls flamejants!
Ja és lluny de la serra, ja és prop del pinar, ja arriba a l'església: no hi pot entrar pas.

La porta és tancada; a cops de destrat lo comte l'enfonsa; quan passa el llindar un baf com de tomba li fa girar el cap; amb aigua beneïta no s'ha pas senyat.
Malhaja lo comte, lo comte l'Arnau!
La morta és estesa davant de l'altar, vestida de monja, los braços creuats, rosari a la cinta, Sant Crist a la mà; dos ciris llumenen a cada costat.
Sens por ni respecte com llop famejant que aguaita l'ovella dormida en lo jaç, lo comte s'hi acosta: ja hi és al davant.
Déu guardi a la morta del comte l'Arnau!
La morta du als hàbits cordons ben nuats; al comte fan nosa: se treu lo punyal.
li estripa la roba, ja troba la carn, dels ulls no es contenta, ja hi posa les mans.
-Avui que ja ets morta, per força em voldràs; si el cel no m'ajuda, l'infern ja ho farà!

5. Quin caràcter té, el comte Arnau?
Ha d'aconseguir el que vol, encara que sigui per la força.

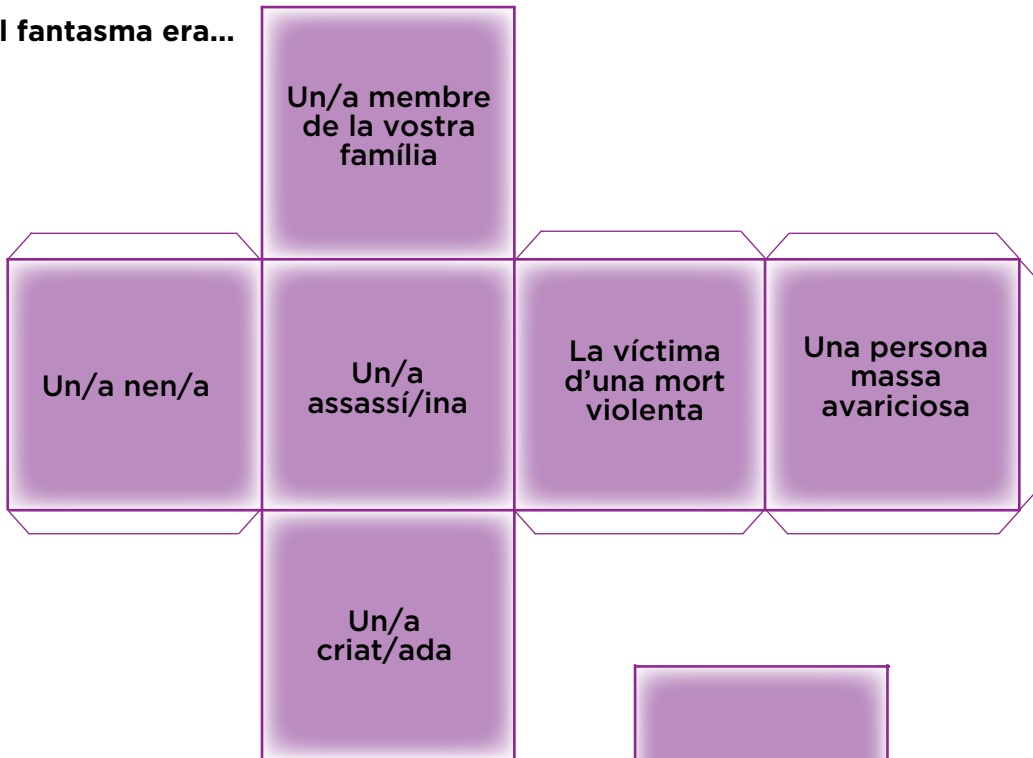
6. Què deu voleu dir, la comparació "com llop famejant..."?
El comte se sent desesperat.

7. Què fa el comte quan té davant el cadàver?
Li treu l'hàbit de monja.

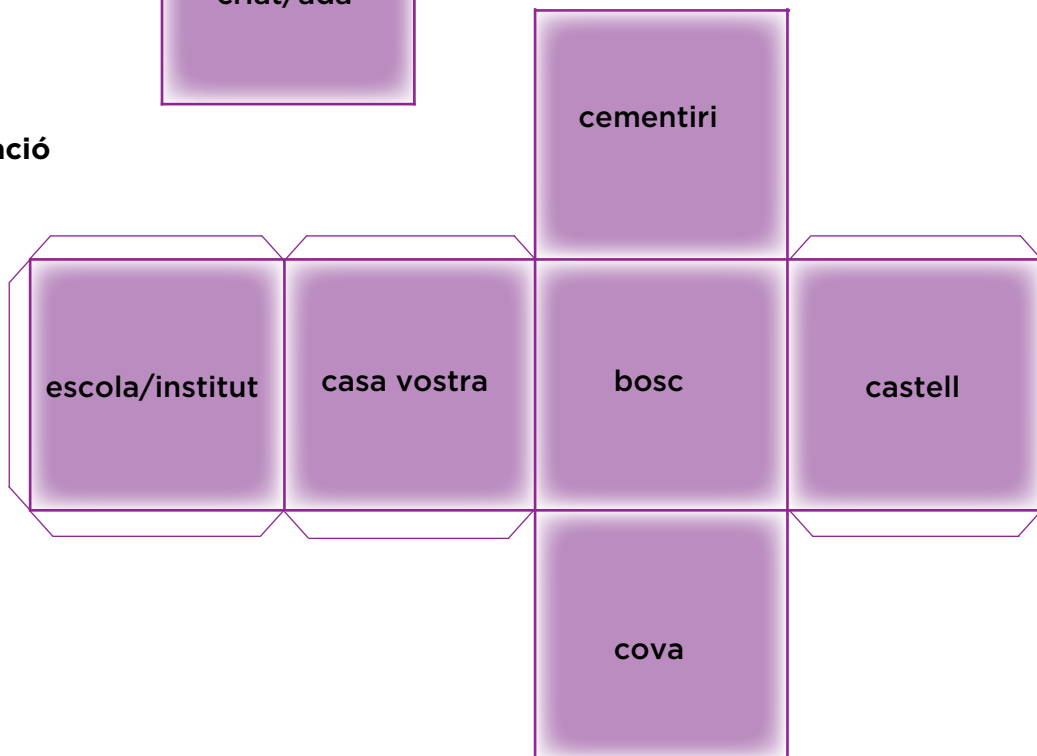
Fem-ne una de fantasmes!

10. Potser no ho sabeu, encara, però teniu molta imaginació. Comproveu-ho creant, individualment, la vostra pròpia història de fantasmes. Podeu decidir que sigui una història gòtica de por o, com va fer Oscar Wilde, una paròdia.
- Primer, retalleu i munteu aquests dos daus i tireu-los. D'aquesta manera, ja sabreu què serà el fantasma de la vostra narració i on passarà la història. Ompliu les taules que trobareu a continuació per crear la vostra pròpia història, de la qual vosaltres sereu els protagonistes.

El fantasma era...

Localització

- A continuació, un cop ja sapiguen què serà el vostre fantasma i on passarà l'acció, ompliu aquestes taules, que serveixen per planificar la narració que heu d'escriure.

Plantejament	Nus	Desenllaç
Personatges secundaris	Com va morir el fantasma	Història de por/paròdia

- Escriviu la vostra narració. Quan ja li tingueu, per què no l'expliqueu als vostres companys o companyes?

Temps de diversió

11. Sabem que quan el fantasma es reclou a causa de la seva desesperació i depressió, la família Otis troba altres entreteniments: Mr. Otis, l'escriptura; la senyora Otis, alguna festa a l'aire lliure (menjar cloïsses, per exemple); els nois, jocs com el *lacrosse*, l'*euchre* o el pòquer, i Virgina, muntar a cavall.
12. De fet, a l'època victoriana tenien molt d'èxit les festes de ball. Era important conèixer-ne els passos i la postura. N'hi havia de grup i per parelles. En la presentació de Washington, se'ns diu que dirigia el cotilló al casino de Newport.
  - Fixeu-vos en aquestes dues seqüències de pel·lícules en què es pot veure com s'executaven els balls de l'època victoriana i proveu d'imitar-los.

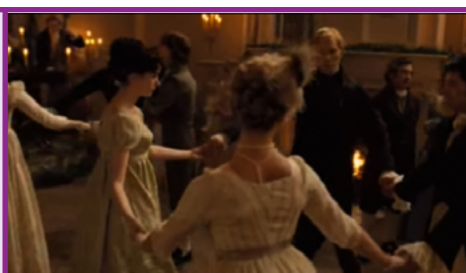
Activitat oberta.

Per saber-ne més sobre els balls a l'època victoriana, podeu entrar a la web de la Sociedad Victoriana Augusta

<http://www.sociedadaugusta.com/AUGUSTA/viewtopic.php?f=10&t=1909>

Becoming Jane (2007), traduïda al català com *La jove Jane Austen*.

<https://www.youtube.com/watch?hl=es&feature=related&v=qfZm5rfQP7o&gl=ES>

A la pel·lícula *Mr. Beveridge's Maggot* (1996), *Emma* en català.

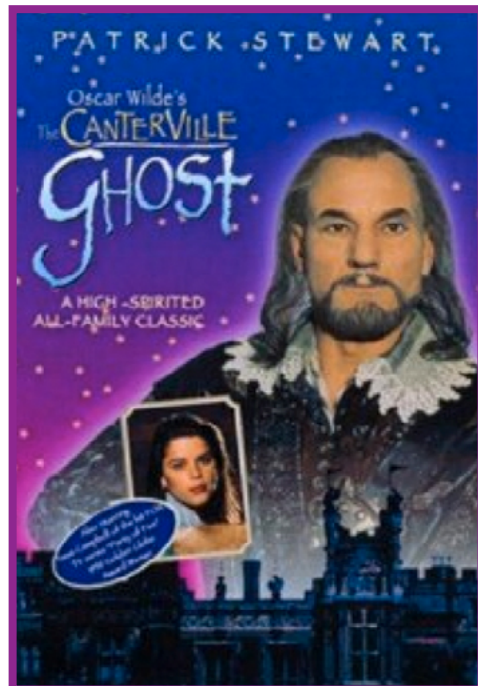
<https://www.youtube.com/watch?v=Gnh1U32wwYc&hl=es&gl=ES&feature=related>

De pel·lícula!

13. El 1996, es va estrenar un dels films basats en l'adaptació d'*El fantasma de Canterville*, dirigit per Sydney Macartney i protagonitzat per Patrick Stewart i Neve Campbell.

Activitat oberta.

- Imagineu que us han encarregat el disseny del cartell per a una nova adaptació cinematogràfica. Feu-ne un esborrany i, després, dibuixeu-lo o feu-ne un muntatge fotogràfic.
- Amb quins actors us agradaria que es rodés?

<http://www.imdb.com/title/tt0115820/>

V. ACTIVITATS PER COMPARTIR LA LECTURA

Parlem de llibres a la xarxa

Sabeu què és un booktuber? Què us fa pensar, si unim “llibre” (*book*) i YouTube?

Tant si ho teniu clar com si no, mireu aquest vídeo de TV3 (un fragment del programa *Generació digital*) que ho explica.

<http://www.tv3.cat/videos/5036551/Que-son-els-booktubers>

1. Feu de booktubers. Graveu un vídeo en què recomaneu *El fantasma de Canterville* a persones de la vostra edat. Seguiu aquestes recomanacions:
  - Feu un esquema del que voleu dir i assageu unes quantes vegades abans d'enregistrar el vídeo.
  - Presenteu-vos vosaltres, abans que el llibre.
  - Mireu de ser divertits i originals. Heu de guanyar-vos la fidelitat de l'espectador. Que no tanqui el vídeo!
2. La literatura entra per la vista, només? Una altra opció per gaudir de la literatura que té força èxit són els audiollibres. El text literari està enregistrat i només cal escoltar-lo. L'opció més amena és aquella en què els personatges i la veu narrativa són de persones diferents i tenen ambientació sonora.

Activitat oberta.

- A la classe, feu set grups. Cada grup s'ha d'encarregar de l'enregistrament d'un dels capítols. Repartiu-vos la veu narrativa i els personatges que hi surten. Assageu la dicció, l'entonació... Quan l'hàgiu preparat bé, enregistreu-ho!
- Podeu ambientar el relat amb sons, tant si són creats per vosaltres com si són d'un banc de sons. Al web de recursos de l'xtec en trobareu per triar i remenar!
<http://www.xtec.cat/web/recursos/media/radio/biblioteca>
- Quan tingueu tots els arxius dels enregistraments, amb l'ajuda del professor, podeu penjar-los junts en un blog de classe sobre *El fantasma de Canterville*. D'aquesta manera, quedarà el relat complet. També hi podeu incloure els booktubes que hagueu fet a l'activitat anterior.

Parlem-ne!

3. Habitualment, llegim individualment i en solitari: a casa, en silenci a la biblioteca, a la platja, a l'ombra d'un arbre, en una cafeteria... Però la literatura també pot viure's i gaudir-se en grup. Com? Crear un club de lectura és una bona manera de fer-ho.²

- Feu grups de quatre o cinc persones. Assegueu-vos de manera que us veieu tots i que estigueu còmodes i relaxats. Un cop acabat de llegir el relat, comenteu-lo lliurement.
- Un dels membres del grup pot fer de guia. Serà qui s'encarregarà de donar els torns de paraula (si cal) o de fer algunes preguntes per si no sabeu per on començar. Aquí us en suggerim unes quantes:

Club de lectura: *El fantasma de Canterville* d'Oscar Wilde

- Coneixíeu l'autor, abans? N'havíeu sentit a parlar?
- Què en sabíeu, d'aquest fantasma?
- ...
- Quina impressió us transmet la portada?
- Què esperàveu trobar-hi, abans d'obrir-lo?
- Crèieu que estàveu a punt de llegir una història de por?
- ...
- En quin moment us adoneu que el fantasma no causarà cap por?
- Què us produeix més, el fantasma: gràcia o llàstima?
- ...
- Quin és el personatge que us ha agradat més? Per què?
- Qui explica la història? Està narrada en primera o en tercera persona?
- ...
- Què opineu del final?
- Us sembla una bona manera de tancar la història?
- ...
- Què penseu que intentava dir, l'autor, amb aquesta obra? Penseu que se'n surt?
- Si haguéssiu de recomanar o desaconsellar el llibre, què en destacaríeu?
- ...

Activitat oberta.

² Us recomanem que consulteu la guia El club de lectura, de Joan Portell (http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/7e76576c-4092-4959-a043-f28a3d70eddc/club_lectura.pdf).

- Si encara voleu fer un pas més i continuar rumiant i compartint les vostres idees sobre el llibre, us recomanem que participeu en l'espai *Què llegeixes?*. Hi ha un fil sobre Oscar Wilde i les seves obres. I, és clar! Ja que *hi* sou -però si encara no *en* sou-, podeu registrar-vos-hi i passar a formar part d'aquest espai per parlar dels llibres que ja heu llegit i decidir-vos per quin serà el pròxim.

I A MÉS A MÉS, ALTRES CONTES...

En el llibre, a més, hi ha sis contes breus de to aparentment més infantil. Tots, però, tracten de temes que per a Wilde eren importants i intenten transmetre una idea sobre la qual reflexionar.

Una visió global

1. Quin de tots els contes breus us ha interessat més, i per què?
Resposta oberta.
2. Creieu que estan destinats a un públic únicament infantil? Raoneu-ho.
El to dels contes és infantil, però tracten temes profunds i de crítica social que també poden interessar els adults: la necessitat de ser generós, la injustícia social, l'amor al proïsme, el sacrifici personal, la supèrbia...
3. Trieu, per grups, un dels contes i dramatitzeu-ne un fragment. Per fer-ho, cal que prepareu el text (els personatges, la veu del narrador...) i que assageu. Després, escenifiqueu-lo a classe.
Activitat oberta.
4. Individualment, trieu un dels contes i prepareu-ne una versió per explicar en veu alta a un grup d'infants. No es tracta de llegir el text sinó d'explicar-lo amb les vostres paraules, fixant-vos en l'entonació que cal emprar i també en els altres recursos que podeu fer servir per mantenir l'atenció de qui us escolta (gestualitat, pauses, interacció amb el públic...). Si en teniu l'oportunitat, expliqueu-lo a un infant o grup d'infants (d'una escola, familiar, veí/veïna...) i fixeu-vos en les seves reaccions (atenció, interrupcions per preguntar dubtes, exclamacions...). Podeu enregistrar l'explicació del conte, triar els fragments de la filmació que considereu més interessants i compartir-los amb els vostres companys.
Activitat oberta.

Conte a conte

Completeu les fitxes que trobareu a continuació, sobre cadascun dels contes, i responeu les preguntes o feu les activitats que se us plantegen per aprofundir-hi més.

1. «EL GEGANT EGOISTA»

Argument:

Hi ha un gegant tan egoista que tanca el seu jardí perquè cap nen no pugui entrar-hi a jugar. Passa l'hivern, però la primavera no arriba. El jardí està cobert de neu i glaç i el vent i la calamarsa s'hi instal·len. Els nens desobeeixen la prohibició i hi entren, la qual cosa fa florir els arbres. El gegant, penedit del seu egoisme, ajuda un infant molt petit a enfilarse a un arbre. Aquest li fa un petó, però no torna més. Al final, se li apareix, amb les mateixes ferides que Jesucrist, i s'enduu el gegant al Paradís.

Personatge/s principal/s:

El gegant, l'infant petit.

Tema/es:

L'egoisme/la generositat, la redempció (penediment i perdó).

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

Fer reflexionar sobre la generositat i promoure-la.

És aplicable a la societat actual? Per què?

Resposta suggerida: encara hi ha moltes situacions de la vida quotidiana i en general en què impera l'egoisme. La generositat és un valor que milloraria la societat.

Per aprofundir-hi més

1. Per què no arriba la primavera, al jardí?
Perquè els infants no hi tenen permesa l'entrada. Els arbres no floreixen i els ocells no canten perquè no hi ha nenes ni nens.
2. Quins elements actuen perquè l'hivern s'allargui?
La neu, el glaç, el vent del nord, la calamarsa.
3. Què provoca que, finalment, la primavera tregui el nas al jardí?
Els infants han desobeït i han saltat la tanca.
4. El gegant viu una experiència que el fa adonar-se del seu egoisme i penedir-se'n. Quina és?
Veu, en un racó del jardí cobert de neu, un nen tan petit que no pot arribar a les branques de l'arbre. Ell decideix ajudar-lo.
5. Qui personifica el nen petit, que té ferides a les mans i als peus?
Jesucrist.
6. Quins elements simbòlics donen a entendre que amb el seu penediment el gegant ha estat perdonat?
El petó que li fa el nen i les flors blanques amb què el troben cobert, mort.

2. «EL PRÍncep FELIÇ»

Argument:

Una oreneta migra cap a Egipte. En el seu trajecte, s'atura a descansar als peus d'una estàtua luxosa que representa un príncep. L'estàtua plora i li explica que està trista perquè veu moltes situacions de pobresa i misèria i li demana ajuda. Nit rere nit, l'oreneta arrenca les pedres precioses i l'or que cobreix l'estàtua per repartir-ho entre els més necessitats, fins que es mor de fred i esgotament. L'estàtua, ara lletja, és retirada.

Personatge/s principal/s:

L'estàtua del príncep, l'oreneta.

Tema/es:

La injustícia social d'arrel econòmica, la generositat, l'amor al proïsme, el sacrifici personal.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

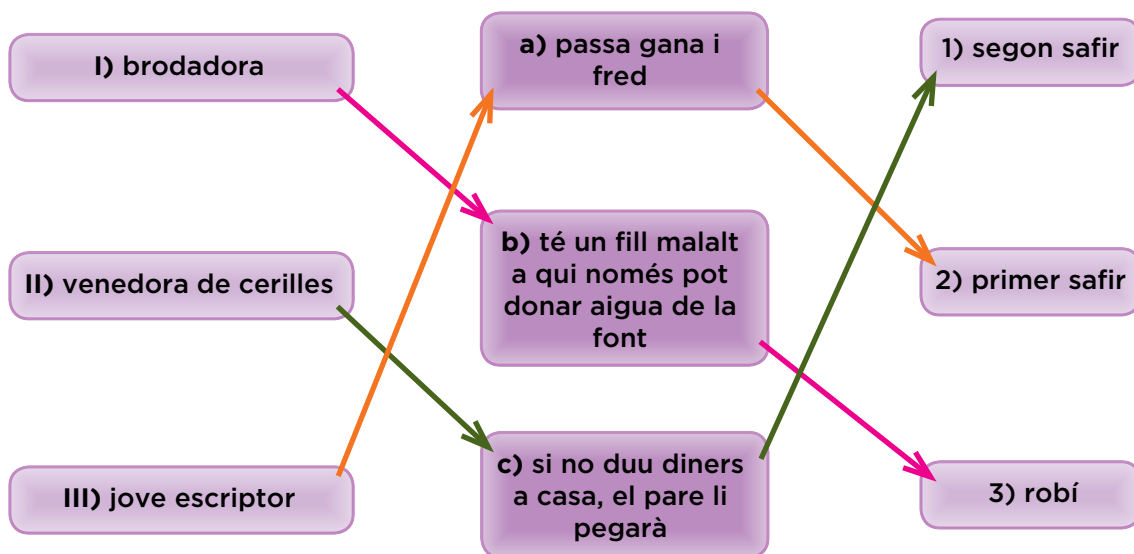
Fer reflexionar sobre els contrastos econòmics, promoure la generositat.

És aplicable a la societat actual? Per què?

Resposta suggerida: els contrastos entre rics i pobres són, avui, encara molt grans. S'ha de distingir el que és necessari del que no, i distribuir els recursos amb justícia.

Per aprofundir-hi més

1. Uniu les tres columnes, per relacionar els personatges, les situacions en les quals es troben i les pedres precioses que reben.

2. A través dels ulls de l'oreneta, coneixem els contrastos que es produeixen a la ciutat. Escriviu cinc elements que evoquin la misèria i cinc que exemplifiquin la riquesa.

Misèria	Riquesa
<ol style="list-style-type: none"> 1. pobres als portals 2. fam 3. nens que s'abracen morts de fred 4. manca de medicines 5. carrerons foscos	<ol style="list-style-type: none"> 1. estàtues d'àngels 2. palau 3. música de ball 4. noia molt bonica 5. jueus pesant monedes

3. «L'AMIC LLEIAL»

Argument:

Un moliner molt egoista s'aprofita sempre, en nom de l'amistat, del seu amic Hans. Aquest, innocent i bona persona, se sacrifica en tot pel moliner, que es justifica sempre amb arguments allunyats de la realitat.

Personatge/s principal/s:

Hans i el moliner.

Tema/es:

L'amistat i l'egoisme.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

Reflexionar sobre l'egoisme humà i sobre com podem justificar-nos davant de nosaltres mateixos autoenganyant-nos.

És aplicable a la societat actual? Per què?

Sí. Són dos temes atemporals.

Per aprofundir-hi més

1. En una faula, els humans narren una història protagonitzada per animals. En aquest cas, qui narra la història i qui la protagonitza?
Els animals la narren i els humans la protagonitzen, just a l'inrevés.
2. El fill del moliner, un infant, fa un comentari al seu pare sobre en Hans, que és rebutjat i del qual el nen s'acaba avergonyint. Qui és?
Suggereix que convidin en Hans a casa i hi comparteixin el menjar.
3. Quin fatal desenllaç comporta la generositat extrema d'en Hans?
S'acaba morint.
4. La història narrada estableix un paral·lelisme amb els animals que l'expliquen. Quina relació hi ha?
Podem identificar la rata d'aigua amb el moliner.

4. «EL COET FAMÓS»

Argument:

El dia del casament dels prínceps, els focs d'artifici conversen abans de ser encesos. El coet creu que és el més important de tots. Humit, no pot ser disparat i acaba en un rec, on conversa amb animals. Fins i tot abans de morir, no s'adona de la realitat: és un coet comú i no interessa a ningú.

Personatge/s principal/s:

El coet, altres focs d'artifici, una granota, un ànec.

Tema/es:

Egocentrisme, egoisme, sàtira dels costums socials.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

Reflexionar sobre l'egocentrisme i l'autoengany.

És aplicable a la societat actual? Per què?

Sí, perquè encara hi ha persones víctimes de l'egocentrisme i l'autoengany. Està bé identificar aquests defectes per reconèixer-los en els altres o en nosaltres mateixos.

Per aprofundir-hi més

1. El príncep toca la flauta

☒ a) malament	☐ b) regular	☐ c) meravellosament
---	-------------------------------------	---

2. El coet que dóna nom al títol és

☒ a) un tibat	☐ b) humil	☐ c) apàtic
---	-----------------------------------	------------------------------------

3. Li aconsellen que es mantingui sec

☐ a) i ho fa	☒ b) però plora	☐ c) però es mulla amb la pluja
-------------------------------------	---	--

4. Per què no és disparat la nit del casament?

☐ a) El reserven	☒ b) Està moll	☐ c) S'ha perdut
---	--	---

5. Què fa la granota?

☐ a) Escolta el coet avorrida	☒ b) Parla d'ella mateixa	☐ c) Escolta el coet amb admiració
--	---	---

6. Com és la trobada del coet i l'ànec?

☐ a) S'ignoren	☐ b) Es barallen	☒ c) Parlen sobre la utilitat del que fan
---------------------------------------	---	---

7. El coet mor

☐ a) Espectacularment	☐ b) Deprimat	☒ c) Sense reconèixer la realitat
--	--------------------------------------	---

5. «EL ROSSINYOL I LA ROSA»

Argument:

Un estudiant està trist perquè la noia de qui està enamorat li ha promès que ballarà amb ell si li duu una rosa vermella. És hivern i no en troba. Un rossinyol, per ajudar-lo, en busca, sense aconseguir-ho. Un roser li dóna la solució: clavar el pit contra una espina i cantar tota la nit, perquè al matí hagi sortit una rosa tenyida amb la seva sang.

Personatge/s principal/s:

El rossinyol, l'estudiant i el roser.

Tema/es:

El valor del sacrifici, la implicació moral de l'art de veritat i la definició d'amor i art.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

Reflexionar sobre què són l'amor i l'art, i com es reben. També sobre les seves responsabilitats.

És aplicable a la societat actual? Per què?

El valor i el significat de l'art encara són un debat viu. El materialisme és present a la nostra societat i es pot reflexionar sobre el sacrifici personal i si és valorat.

Per aprofundir-hi més

1. Per què l'estudiant necessita una rosa vermella?
Perquè la noia de la qual està enamorat li ha promès que ballarà amb ell si li'n regala una.
2. Quina opinió tenen la papallona, la sargantana i la margarida sobre el fet que l'estudiant plori perquè no troba una rosa vermella?
Creuen que és ridícul.
3. En aquest conte, Wilde dóna una definició d'amor per boca del rossinyol. Quina és, resumidament? (La trobareu a la pàgina 110)
"La mort és un preu molt alt per una rosa vermella [...], i la vida tots ens l'estimem. [...] Però l'amor encara és millor que la vida".
4. En el conte, s'explica que l'amor i l'art no són compresos per la societat. Com sabem que l'estudiant, en el fons, tampoc no els sap valorar?
Quan parla del cant del rossinyol, no el valora. Diu: "És com la majoria dels artistes; tot ell és estil, sense ni una engruna de sinceritat. No se sacrificaria pels altres. Només pensa en la música, i tothom sap que les arts són egoistes. [...] Quina llàstima que no signifiquin res, ni persegueixin cap finalitat pràctica".
5. Com reacciona la noia, quan l'estudiant li regala la rosa vermella, finalment?
El rebutja. Prefereix ballar amb un altre home, que li ha regalat joies.

6. «EL JOVE REI»

Argument:

La nit abans de ser coronat, el príncep (que ha estat criat com a pastor perquè desconeixia la seva identitat real) té tres somnis, en els quals veu com els símbols amb què s'ha de fer el ritus (vestit, corona, ceptre) han estat fabricats amb sofriment i penúries.

Personatge/s principal/s:

Príncep.

Tema/es:

Justícia social, consumisme.

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

Reflexionar sobre la renúncia a la bellesa i el consum quan provoquen sacrificis dels altres i injustícia social.

És aplicable a la societat actual? Per què?

El consumisme de la societat dels països desenvolupats sovint s'alimenta de productes fabricats en països en vies de desenvolupament, amb uns costos pel que fa a la qualitat de vida dels treballadors molt alts. És just? Què podem fer-hi?

Per aprofundir-hi més

1. Com són els objectes que envolten el jove rei?
Són tots d'una bellesa extraordinària.
2. Quines situacions apareixen en els tres somnis sobre els objectes que utilitzarà el jove rei l'endemà?

Vestit	Ceptre	Corona
Nens malaltissos teixeixen i dones pàl·lides i famolenques cusen en tallers humits que fan pudor. Fan el vestit del rei.	Esclaus boguen en una galera, a cops de fuet. Un se submergeix repetidament a buscar perles, fins que mor d'extenuació. La millor perla serà per al ceptre.	La Mort i l'Avarícia s'enfronten. La Mort envia malalties mortals que acaben amb la vida dels criats de l'Avarícia. Uns personatges busquen robes per a la corona.

3. Què decideix el jove rei, quan es lleva?
No utilitzar res del que han preparat per a la coronació.
Què fa servir com a vestit, ceptre i corona?
Es posa la túnica i la capa de pell de cabrer, com a vestit, usa el gaiato de pastor com a ceptre i es fa una garlanda amb una branca com a corona.
4. Quina reacció tenen el poble i els cortesans davant l'actitud del noi?
Creuen que s'ha tornat boig i que els avergonyeix. La gent del poble se'n burla. Li diuen que del luxe dels rics surt la feina dels pobres. Fins i tot una multitud entra a l'església amb la intenció de matar-lo.

Bibliografia

Badia, Joan. «Propostes de treball», dins: Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994 (reimpressió de 2010). (Col·l. Aula Literària)

Usandizaga, Aránzazu. «Introducció i notes», dins: Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994 (reimpressió de 2010). (Col·l. Aula Literària)

«Quadern documental. Wilde, el príncep salvatge», dins: Oscar Wilde. *El crim de Lord Arthur Savile i altres relats*. Bambú. Col·l. Lletres majúscules. Barcelona, 2009.

Webgrafia

Azalea's dress up dolls. The soulless Victorian dress-up dolls. http://www.azaleadolls.com/game_victorian.html [Consulta: agost de 2014]

BBC history. Tudors and Victorians: Dressing Up. http://www.bbc.co.uk/history/british/launch_gms_victorian_dress.shtml [Consulta: agost de 2014]

Biography.com. Oscar Wilde biography. <http://www.biography.com/people/oscar-wilde-9531078> [Consulta: juliol de 2014]

Edu 365. Personatges a la recerca de la identitat. <http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/literatura/prosa/identitat/index.htm> [Consulta: agost de 2014]

Gallardo, Pere. El gust per la lectura. Conferències 2009-210: Novel·la de detectius, Pistes per descobrir l'èxit d'un gènere. http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/b71e5bbd-42a8-4155-81f4-a1b1e37ed5fc/conf_0910_detectius.pdf [Consulta: agost de 2014]

Oscar Wilde official web site <http://www.cmgtw.com/historic/wilde/> [Consulta: juliol de 2014]

Oscar Wilde online. *The Works and Life of Oscar Wilde.* <http://www.wilde-online.info/works.htm> [Consulta: juliol de 2014]

Sociedad Victoriana Augusta. Los bailes en el siglo XIX. <http://www.sociedadaugusta.com/AUGUSTA/viewtopic.php?f=10&t=1909> [Consulta: juliol de 2014]

The Oscar Wilde collection <http://www.oscarwildecollection.com/> [Consulta: juliol de 2014]

The Victorian web. *Oscar Wilde.* <http://www.victorianweb.org/authors/wilde/index.html> [Consulta: juliol de 2014]

Universitat Jaume I. El llenguatge periodístic. <http://www.uji.es/CA/serveis/slt/cal/fitxes/noticia.thtml> [Consulta: agost de 2014]

Viquipèdia. La novel·la detectivesca. http://ca.wikipedia.org/wiki/Novel%C2%B7la_detectivesca [Consulta: agost de 2014]

Viquipèdia. *Oscar Wilde.* http://ca.wikipedia.org/wiki/Oscar_Wilde [Consulta: juliol de 2014]

Viquiodities (Oscar Wilde): http://ca.wikiquote.org/wiki/Oscar_Wilde [Consulta: juliol de 2014]

Wilde on the web <http://www.oscarwilde.com/links.html> [Consulta: juliol de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Biblioteca de sons. <http://www.xtec.cat/web/recursos/media/radio/biblioteca> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. La quiromància. <http://www.xtec.cat/iesel-foix/barracons/n29/report.htm> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Pauta per escriure una notícia. <http://www.xtec.cat/~mjulia/centres/divers/pautanot.pdf> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Figures retòriques. <http://www.xtec.cat/~jro-ca124/figures.htm> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. El gust per la lectura 2010-2011. http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/7e76576c-4092-4959-a043-f28a3d70eddc/club_lectura.pdf [Consulta: agost de 2014]

Televisió de Catalunya. Que són els booktubers. <http://www.tv3.cat/videos/5036551/Que-son-els-booktubers> [Consulta: agost de 2014]